

Etelä-Suomen logistiikkabarometri 2/2011

Logistiikka-alan suhdannetilanne ja näkymät

Laura Leppänen

Sakari Kajander

Turun yliopisto

MERENKULKUALAN KOULUTUS- JA TUTKIMUSKESKUS

TURUN YLIOPISTON
MERENKULKUALAN KOULUTUS- JA TUTKIMUSKESKUS

Etelä-Suomen logistiikkabarometri 2/2011
Logistiikka-alan suhdannetilanne ja näkymät

TURKU 2011
ISBN 978-951-29-4808-6

Suomen Pankin kesäkuisen talouskatsauksen mukaan Suomen talous on kasvanut poikkeuksellisen nopeasti jo vuoden verran. Tuotannon voimakas elpyminen lähti käyntiin vuonna 2010 Suomen viennin lisääntyessä nopeasti taantumaa jälkeiseltä matalalta tasoltaan. Vuonna 2011 tuotannon kasvua on vauhdittanut vahva kysyntä kotimarkkinoilla. Tuotannon taso on kuitenkin yhä selvästi taantumaa edeltänyttä pienempi ja viennin kasvun odotetaan hiipuvan vuoden 2011 aikana. Myös maailmantalouden näkymät ovat heikentyneet loppukesästä 2011 alkaen. Epävarmuus on heijastunut kotitalouksien ja yritysten luottamusta ja odotuksia kuvaaviin indikaattoreihin, ja esimerkiksi Elinkeinoelämän keskusliiton mukaan kuluttajien luottamus talouteen onkin painunut toiseksi alimmalle tasolle sitten vuoden 1996. Logistiikka-alalla suhdannenäkymät ovat heikentyneet olennaisesti kevään 2011 suhdannebarometrissa ja logistiikka-alan toimijoiden luottamusindeksi painui nyt 32 pistettä alaspäin päätyen negatiiviseen lukuun -9. Kilpailu on kiristynyt logistiikka-alalla ja toimintakustannukset (erityisesti polttoaineen hinta) ovat kohonneet merkittävästi. Toiminnan kannattavuus logistiikka-alalla on ollut heikkoa kuluneen vuoden aikana, eikä jo tapahtunut hintojen nosto ole ollut riittävä toimenpide kannattavuuden parantamiseksi. Vastaajien mukaan suurta parannusta kannattavuuskehitykseen ei ole odotettavissa myöskään tulevana vuonna.

Etelä-Suomen logistiikkabarometri toteutettiin nyt neljättä kertaa. Barometrilla kootaan tietoa eteläisen Suomen maakuntien (Etelä-Karjala, Kanta-Häme, Kymenlaakso, Päijät-Häme, Uusimaa ja Varsinais-Suomi) eri kuljetusmuotojen tavarankuljetukseen, -käsittelyyn ja varastointiin osallistuvien logistiikkayritysten suhdannetilanteesta ja tulevaisuudennäkymistä.

Kyselyn kysymykset liittyvät toisaalta logistiikkayritysten taloudelliseen toimintaympäristöön (alan yleinen suhdannetilanne, kilpailutilanne, hinnat, toimintakustannukset) ja toisaalta yrityksen omiin taloudellisiin indikaattoreihin (liikevaihdon, kysynnän, kapasiteetin käyttöasteen, investointien ja henkilöstömäärän kehitys). Kysymyspatteristolla luodetaan toteutunutta kehitystä kuluneella vuoden ajanjaksolla ja yritysten ennustamaa kehitystä vuodeksi eteenpäin.

Barometri on osa ELLO-hanketta, jonka tavoitteena on kehittää Etelä-Suomen kuljetuskäytävän kilpailukykyä. Hankkeessa luodaan kansainvälinen markkinointikampanja kuljetuskäytävän tunnettuuden lisäämiseksi, tuotetaan uutta tietoa logistiikka-alan suorituskyvystä ja tulevaisuuden liiketoimintaympäristöstä sekä tunnistetaan uusia liiketoimintamahdollisuuksia logistiikkakeskittämien ekologisuuden ja turvallisuuden kehittämiseksi. ELLO-hanketta toteuttavat NELI – North European Logistics Institute, Turun yliopiston Merenkulkualan koulutus – ja tutkimuskeskus (MKK), Lappeenrannan teknillisen yliopiston Pohjoisen ulottuvuuden tutkimuskeskus (NORDI), Kymenlaakson ammattikorkeakoulu, Hämeen ammattikorkeakoulu sekä Turku Science Park. ELLO on Euroopan aluekehitysrahaston osittain rahoittama hanke.

Etelä-Suomen logistiikkabarometrin 2/2011 suhdannekysely toteutettiin syys-lokakuussa. Barometri perustuu 525 logistiikka-alan yrityksen vastauksiin. Barometrin toteutuksesta Merenkulkualan koulutus- ja tutkimuskeskuksessa ovat vastanneet tutkimusasiantuntija Laura Leppänen ja yksikön päällikkö Sakari Kajander.

Turussa 4.11.2011

Laura Leppänen
Sakari Kajander

Tiivistelmä	4
Johdanto.....	6
Vastaajat	7
Suhdanteet.....	8
Kysyntä	9
Liikevaihto	12
Kannattavuus	14
Palveluiden hinnat.....	16
Toimintakustannukset.....	17
Kapasiteetin käyttöaste.....	18
Investoinnit	20
Henkilöstömäärä	22
Kilpailutilanne.....	24
Kasvun ja kehityksen esteet	25
Venäjän transitoliikenne	26
Teema: Logistiset kehittämistarpeet Suomessa.....	27

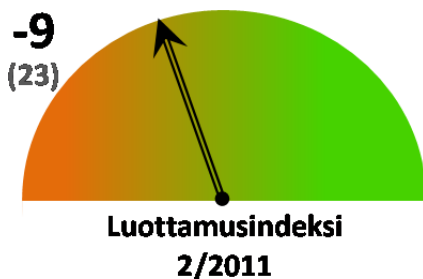
Tiivistelmä

Logistiikka-alan suhdannenäkymät heikentyneet merkittävästi

Etelä-Suomen logistiikkayritysten suhdannekuva on muuttunut varsin radikaalisti viime keväästä. Talouden asteittaisesta elpymisestä huolimatta odotukset logistiikka-alan suhdannenäkymien suhteen tulevalle jaksolle ovat vaihtuneet negatiiviseksi: enää 18 % vastaajista uskoo suhdanteiden paranevan ja lähes puolet uskoo suhdanteiden heikkenevän. Suhdanteiden laskua odotetaan kaikilla logistiikan alatoimialoilla ja kaikissa yrityskokoluokissa. Negatiiviset suhdanneodotukset, kohonneet toimintakustannukset ja toiminnan heikentyneet kannattavuus olivat syksyn 2011 logistiikka-alan suhdannebarometrin keskeiset tulokset.

Syksyn 2011 suhdannebarometrissa kysyntä on kehittynyt myönteisemmin kuin näkemykset alan yleisestä suhdannetilanteesta. Kysyntäodotukset ovat heikoimmat pienimmissä yritystoimipaikoissa. Kysynnän kehityksestä voimakkaasti riippuvan liikevaihdon vastaavat saldolut olivat odotuksille -2 ja toteutuneelle kehitykselle 7. Liikevaihto on siis kehittynyt kuluneen 12 kuukauden aikana myönteisesti, mutta heikkenevät suhdanne- ja kysyntäodotukset vaikuttavat myös liikevaihdon kehityssuuntaan.

Logistiikka-alan suhdanteiden, kysynnän ja liikevaihdon odotukset yhdistävä luottamusindeksi romahti peräti 32 pistettä alaspäin lukuun -9. Myönteinen perusvire on siis vaihtunut negatiiviseen odotukseen tulevasta.

Etelä-Suomen logistiikka-alan luottamusindeksi, syksy 2011.

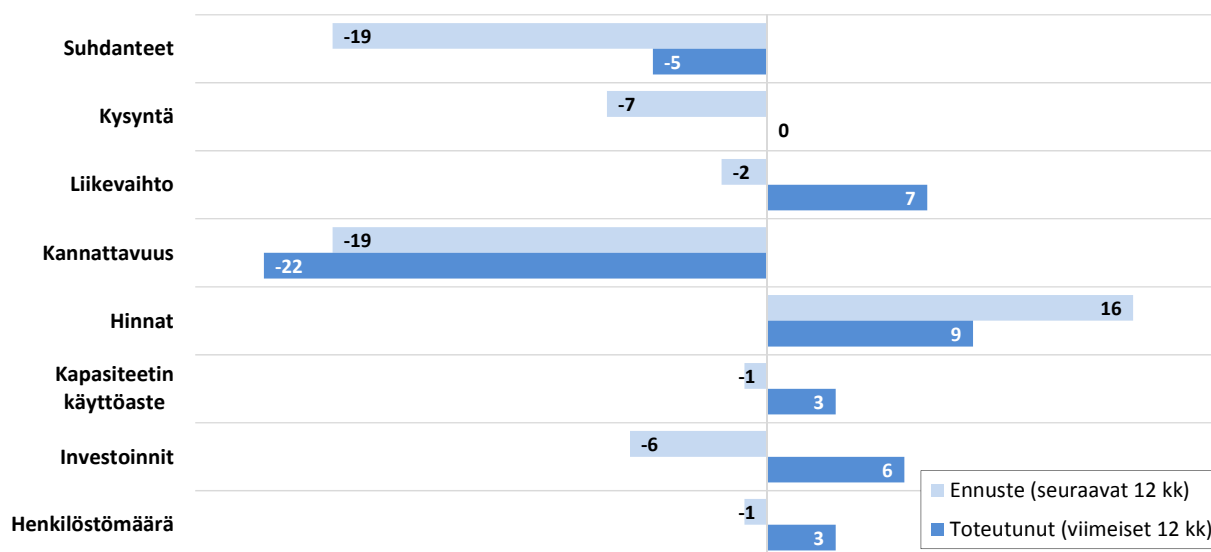
Alan kannattavuus romahtanut – hinnoissa selviä nostopaineita

Syksyn 2011 suhdannebarometrissa logistiikkayritykset raportoivat merkittävästä kustannusten noususta – jopa 91 % vastaajista ilmoitti toimintakustannustensa nousseen. Kustannusten nousua ennakoivat puolestaan 84 % vastaajista. Tilastokeskuksen kuorma-autoliikenteen kustannuksista keräämien tietojen mukaan ammattimaisen kuorma-autoliikenteen kustannukset nousivat 6,4 prosenttia vuoden 2010 syyskuusta vuoden 2011 syyskuuhun. Kustannusten nousuun eniten vaikuttanut yksittäinen tekijä oli polttoaineiden hinnan kohoaminen. Kustannusten lisäksi logistiikkapalvelujen hinnat ovat edelleen nousussa. Barometrikyselyssä 37 prosenttia vastaajista raportoi tuottamiensa logistiikkapalveluiden hintojen nousseen kuluneella kaudella. Hintojen nousua seuraavan 12 kuukauden aikana ennakoivat lähes puolet vastaajista.

Ilmeistä on, että hintojen ei nähdä noususta huolimatta kompensoineen kohonneita kustannuksia. Yli puolet suhdannebarometrin vastaajista raportoi heikentyneestä kannattavuudesta. Tulevaa kannattavuutta kuvaava saldoluku pysytteli samalla tasolla toteutuneen kehityksen saldoluvun kanssa ollen -19.

Kapasiteetin käyttöasteen, investointiaikeiden ja henkilöstömäärän kehitys varsin maltillista – hienoisia vähentämispaineita ilmassa

Logistiikka-alan tilanne näyttää nyt olevan käännekodassa. Muutospaineet ovat ilmassa, mutta radikaaleihin toimiin ei ole vielä suhdannebarometrin vastaajien mukaan ryhdytty. Kuluneella kaudella logistiikan kapasiteetin käyttöaste on pysynyt jokseenkin ennallaan keväästä 2011. Tulevaisuuden näkymät kapasiteetin käyttöasteelle ovat hieman negatiivisemmat kuin kehitys toteutuneella kaudella, mutta suurta eroa nykytilanteeseen ei odoteta tapahtuvan. Sekä investointi- että rekrytointiaikeet pysyttelivät edelleen matalalla tasolla. Investointien odotetaan hieman laskevan, mutta kehitys on varsin maltillista. Investointiodotusten saldoluku laski edellisestä barometrissä 12 pisteellä. Suuria muutoksia henkilöstömäärässä ei ole odotettavissa.

Logistiikkayritysten keskimääräiset näkemykset saldolukuina esitettynä jo toteutuneesta kehityksestä (viimeiset 12 kk) ja tulevasta kehityksestä (seuraavat 12 kk). Mitä suurempi saldoluku on, sitä positiivisemmat näkymät ovat. N=525.

Logistiikkabarometrissa kartoitetaan alan yritysten kehitystä ja näkymiä Etelä-Suomessa

Etelä-Suomen logistiikkabarometrissa kartoitetaan tavarankuljetukseen, -käsittelyyn ja varastointiin osallistuvien logistiikka-alan yritysten lyhyen aikavälin näkymiä sekä toteutunutta kehitystä: aikajänne on nykyhetkestä 12 kuukautta taaksepäin (toteutunut kehitys) ja eteenpäin (tuleva kehitys). Suhdannetilannetta kartoitettiin kysymyksiin yrityksiltä pyydetään vastauksia toimipaikkakohtaisesti eli vastaajat kertovat näkemyksensä vain oman toimipaikkansa näkökulmasta. Lisäksi yrityksiltä kysytään muun muassa niiden kasvua ja kehittymistä mahdollisesti haittaavista tekijöistä.

Näkemyksiä kootaan puolivuositain kuuden maakunnan alueelta eteläisestä Suomesta: Etelä-Karjalasta, Kanta-Hämeestä, Kymenlaaksosta, Päijät-Hämeestä, Uudeltamaalta ja Varsinais-Suomesta. Maakuntajaossa vuonna 2011 tapahtunut muutos, Itä-Uusimaan liittäminen Uudenmaan maakuntaan, on otettu tarkastelussa huomioon. Tarkasteltavat maakunnat ovat Etelä-Suomen EAKR-ohjelman toiminta-alueen mukaiset. Barometri, joka on osa Ello-hanketta, on toteutettu nyt neljättä kertaa.

Neljännessä logistiikkabarometrissa yli 500 vastaajaa

Suhdannekysely lähetettiin lähes kaikille tutkimusalueella sijaitseville tavaraliikenteeseen osallistuville logistiikkayrityksille syyskuussa 2011. Ainoastaan tieliikenteen tavarankuljetuksessa toimivien yritysten määrää karsittiin niiden suuren lukumäärän takia. Kysely lähetettiin joko sähköisessä tai paperisessa muodossa yhteensä yli 3700:aan logistiikkayrityksen toimipaikkaan. Toimipaikkakohtaiset vastaukset koottiin syyslokakuun aikana. Vastauksia oli määräaikaan mennessä tullut 525 kappaletta eli koko kyselyn vastausprosentti oli 14.

Logistiikkatoimiala ja logistiikkayritys on tässä määritelty Tilastokeskuksen käyttämän toimialaluokituksen mukaisesti. Kohderyhmä on siten Tilastokeskuksen päätoimialaluokkaan *H: Kuljetus ja varastointi* kuuluvat yritykset tietyin poikkeuksin (liite 1).

Kyselyn tulokset esitetään graafeina ja saldolukuina

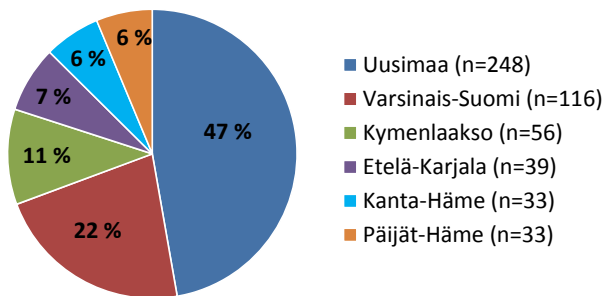
Kyselyn tulokset esitetään tässä raportissa tiivistetysti erilaisten diagrammien avulla. Lisäksi käytetään käsitettä saldoluku, joka kuvastaa vastaajien keskimääräistä mielipidettä tietyinä ajankohdina. Se saadaan vähentämällä myönteisten vastausten prosenttiosuudesta kielteisten vastausten prosenttiosuus. Tässä barometrissa on käytetty niin sanottua painotettua saldolukua: Saldoluku lasketaan painottamalla kysymyksen vastausvaihtoehtojen prosenttiosuudet luvuilla +1, +0,5, 0, -0,5 ja -1.

Saldoluvut lasketaan tarkoista prosenttiluvuista, mutta diagrammeissa käytetään pyöristettyjä lukuja, minkä vuoksi niiden yhteissummaksi ei välttämättä aina tule täsmälleen 100 %. Tästä syystä saldolukuja ei lasketa pyöristetyistä prosenttiluvuista.

Etelä-Suomen logistiikka-alan luottamusindeksi kertoo tiivistetysti alan keskimääräiset odotukset suhdanteiden, kysynnän ja liikevaihdon kehityksen suhteen. Se saadaan laskemalla keskiarvo suhdanne-, kysyntä- ja liikevaihto-odotuksien saldoluista.

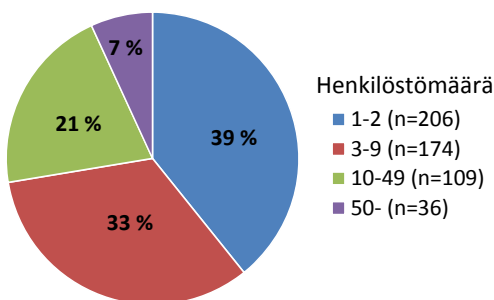
Laaja joukko vastaajia eri maakunnista ja toimialoilta

Vajaalla puolella vastanneista oli toimipaikka Uudellamaalla. Seuraavaksi eniten vastauksia tuli Varsinais-Suomesta ja Kymenlaaksosta. Kymenlaakson ja Uudenmaan suhteellinen osuus on hieman kasvanut edellisestä barometrissa. Uudenmaan vastaajajoukon kasvusta osa selittyy Itä-Uudenmaan maakunnan liittämisestä Uudenmaan maakuntaan. Päijät-Hämeen ja Varsinais-Suomen toimijoiden suhteellinen osuus vastaajajoukossa on hieman pienentynyt edellisestä barometrissa. Maakuntien väliset erot kyselyn tuloksissa eivät olleet suuria, minkä vuoksi tässä raportissa ei ole erikseen esitetty alueellisia vertailuja.

Kuva 1. Vastaajat maakunnittain (n=525).

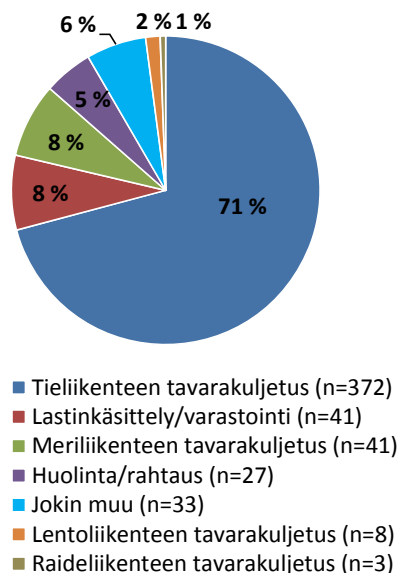
Vastaajayritykset on jaettu henkilöstömäärän mukaan neljään luokkaan. Kyselyt kohdistettiin toimipaikoille eli henkilöstömäärä ei kuvaa koko yrityksen, vaan yhden toimipaikan henkilölukua. Eniten vastauksia tuli pienistä yritystoimipaikoista, joissa työskentelee 1-2 henkeä. Viime barometriin verrattuna vastauksista hieman pienempi osa vastaajista toimii 1-2 hengen toimipaikoissa ja suurempi osa 3-9 hengen toimipaikoissa.

Kuva 2. Vastaajat yritystoimipaikan koon mukaan (henkilöstömäärä, n=525).

Vastaajat on jaoteltu myös toimialan mukaan. Raportissa on myöhemmin lyhennetty toimialanimityksiä, jotka on alla olevassa kuviossa esitetty kokonaisuudessaan. Siten esimerkiksi tieliikenteellä tarkoitetaan nimenomaan tieliikenteen tavarakuljetusta ja sen parissa toimivia yrityksiä. Ryhmässä 'jokin muu' on pääasiassa toimialaa tukevia toimijoita, kuten esimerkiksi logistiikan konsultti- ja henkilöstöväilyyrityksiä.

Barometrikyselyyn vastanneista yli kaksi kolmasosaa oli tieliikenteen tavarakuljetuksessa toimivia yrityksiä tai niiden toimipaikkoja. Raideliikenteen tavarakuljetuksessa toimivia yrityksiä oli kyselyyn vastanneissa vain 1 % ja lentoliikenteen tavarakuljetuksessa toimivia vain 2 %, minkä vuoksi näiden toimialojen kyselyvastauksia ei ole käsitelty erikseen tässä raportissa toisin kuin muiden toimialojen. Eri toimialojen suhteelliset osuudet ovat lähes samat kuin edellisessä barometrissa.

Kuva 3. Vastaajat toimialoittain (n=525).

Vastaajista noin neljäsosalla oli merkittävää toimintaa muillakin logistiikan toimialoilla kuin ilmoittamallaan päätoimialalla. Vastaajista 58 % ilmoitti toiminta-alueekseen ainoastaan Suomen.

Suhdanneodotuksissa täyskäännös kevään 2011 tilanteesta

Vastaajilta kysyttiin heidän toimipaikkansa päätoimialan suhdanteiden viimeaikaisesta kehityksestä sekä lähitulevaisuuden odotuksista. Kokonaiskuva on muuttunut merkittävästi kevään 2011 barometrista. Sekä toteutuneen kehityksen että tulevan kehityksen saldoluviut ovat laskeneet huomattavasti ja ovat nyt negatiivisia. Kevään 2011 myönteiset suhdanneodotukset ovat siis vaihtuneet huonompiin odotuksiin logistiikka-alan suhdannekehityksestä.

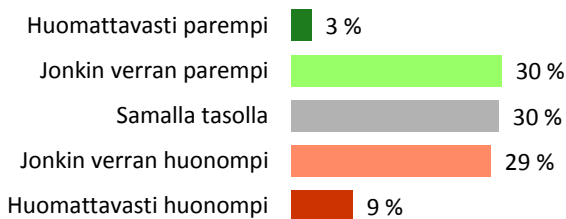
Noin kolmannes vastaajista koki suhdanteiden joko olevan samalla tasolla tai parantuneen viimeisten 12 kuukauden aikana. Kevään 2011 barometriin verrattuna suhdanteet positiivisina kokeneiden osuus oli laskenut ja suhdanteiden huonontumisen kokeneiden osuus kasvanut 15 prosenttiyksikköä.

Suhdanneodotusten osalta muutos oli vielä toteutunuttakin kehitystä selkeämpi. Kevään 2011 suhdanneodotukset ovat nyt kääntyneet negatiiviseen suuntaan: enää 18 % vastaajista odotti parannusta suhdanteisiin (keväällä 54 %) ja peräti 46 % vastaajista odotti suhdanteiden huononevan edelleen (keväällä 10 %). Suhdanteiden ennallaan pysymistä odotti sama osuus kuin edellisenäkin barometrissa eli 36 %.

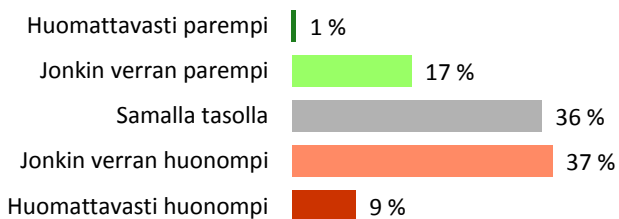
Saldoluku oli selvästi negatiivinen sekä suhdanne-ennusteelle (-19) että toteutuneelle kehitykselle (-5). Edelliseen barometriin verrattuna suhdanne-ennusteen saldoluku laski 43 pistettä ja toteutuneen kehityksen saldoluku laski 18 pistettä.

Alueellisesti Uudellamaalla, Päijät-Hämeessä sekä Kymenlaaksossa toteutunut kehitys nähtiin muita Etelä-Suomen alueita positiivisempänä. Samoin suhdanneodotukset olivat korkeimmat Kanta-Hämeessä ja toiseksi korkeimmat Kymenlaaksossa.

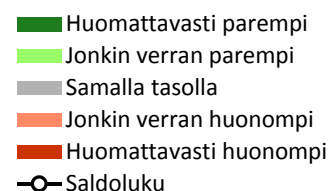
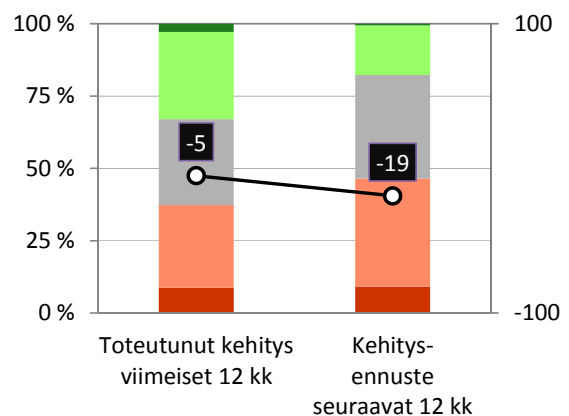
Toteutunut kehitys, viimeiset 12 kk

Ennustettu kehitys, seuraavat 12 kk

Toteutunut kehitys, odotukset ja saldoluviut

Toteutunut kehitys ja odotukset toimialoittain ja erikokoisissa yrityksissä

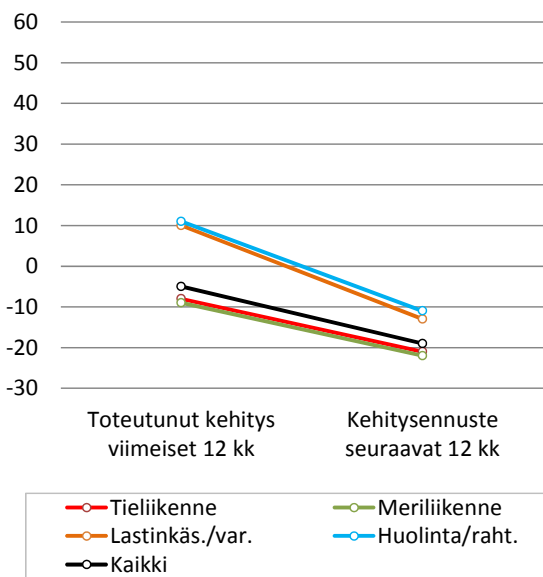
Toteutunut kehitys

Yrityksen koko henkilöstömäärällä mitattuna vaikutti hieman siihen, miten toteutunutta suhdannekehitystä oli arvioitu, joskin yrityksen koolla oli vähäisempi merkitys verrattuna edelliseen barometriin. Edelleen suuremmissa yritystoimipaikoissa oli hieman positiivisempi näkemys toteutuneesta kehityksestä. Toimialoittain tarkasteltuna meri- ja tieliikenteen toimialoilla näkemykset sekä toteutuneesta että tulevasta kehityksestä olivat heikoimmat, kun taas huolinnan ja rahtauksen sekä lastinkäsittelyn ja varastoinnin toimialoilla sekä toteutunut suhdannekehitys että suhdanneodotukset olivat positiivisimmat.

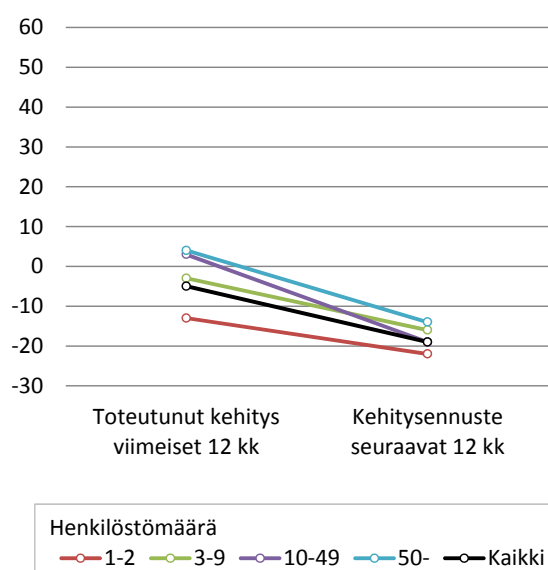
Kehityssennuste

Arviot tulevasta suhdannekehityksestä olivat melko yhteneväiset eri kokoluokissa. Edelliseen barometriin verrattuna suhdanneodotukset ovat heikentyneet oleellisesti. Lukuun ottamatta huolinnan ja rahtauksen toimialaa kaikilla toimialoilla ja kaikissa kokoluokissa liki puolet vastaajista odottaa suhdanteiden heikkenevän. Huolinnan ja rahtauksen toimialalla yli puolet vastaajista odottaa suhdanteiden pysyvän ennallaan.

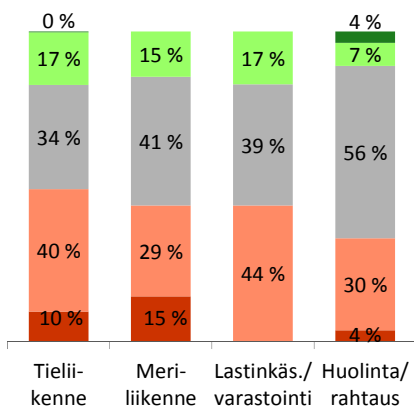
Saldolukujen vertailu toimialoittain: suhdanteet

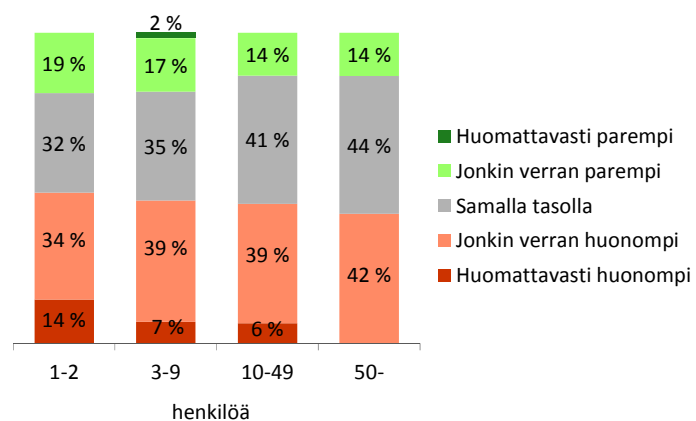
Saldolukujen vertailu kokoluokittain: suhdanteet

Suhdanneodotukset toimialoittain

Suhdanneodotukset yrityskoon mukaan

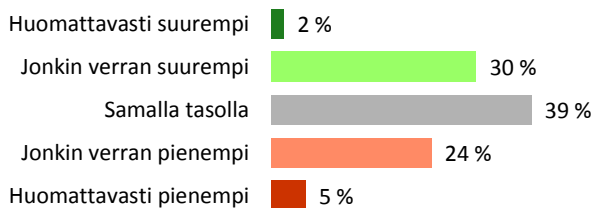
Odotukset palvelujen kysynnän kasvusta heikentyneet

Vastaajilta kysyttiin heidän toimipaikkansa tarjoamien palveluiden kysynnän kehityksestä ja tulevaisuudennäkymistä. Viimeisen vuoden aikana palveluiden kysyntä oli noussut kolmasosalla vastaajista ja laskenut kutakuinkin yhtä monella. Edelliseen barometriin verrattuna kysynnän heikkenemisestä raportoinut vastaajajoukko oli siis kasvanut 10 prosenttiyksikköä ja kysynnän kasvamisesta raportoinut vastaajajoukko puolestaan laskenut yli 10 prosenttiyksikköä.

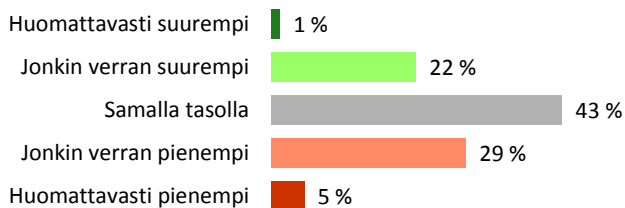
Tulevaisuudenodotukset olivat negatiivisemmat kuin arviot jo toteutuneesta kehityksestä. Hieman alle puolet vastaajista odotti kysynnän pysyvän ennallaan, alle neljännes odotti kysynnän kasvua ja yli kolmannes kysynnän laskua.

Saldoluku suhdanne-ennusteelle oli negatiivinen odotusten (-7) suhteen. Toteutuneen kehityksen saldoluku oli 0. Kumpikin saldoluku oli laskenut huomattavasti edelliseen barometriin verrattuna.

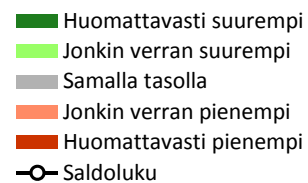
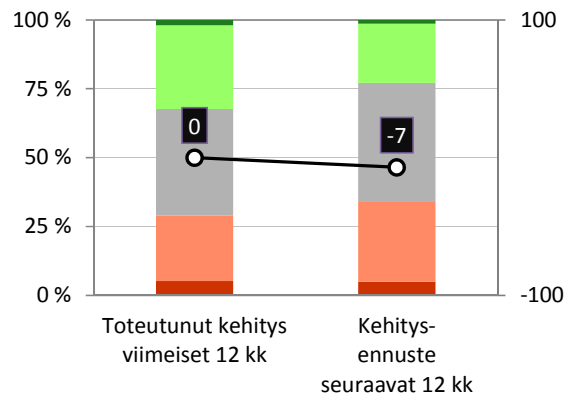
Toteutunut kehitys, viimeiset 12 kk

Ennustettu kehitys, seuraavat 12 kk

Toteutunut kehitys, odotukset ja saldoluvut

Toteutunut kehitys ja odotukset toimialoittain ja erikokoisissa yrityksissä

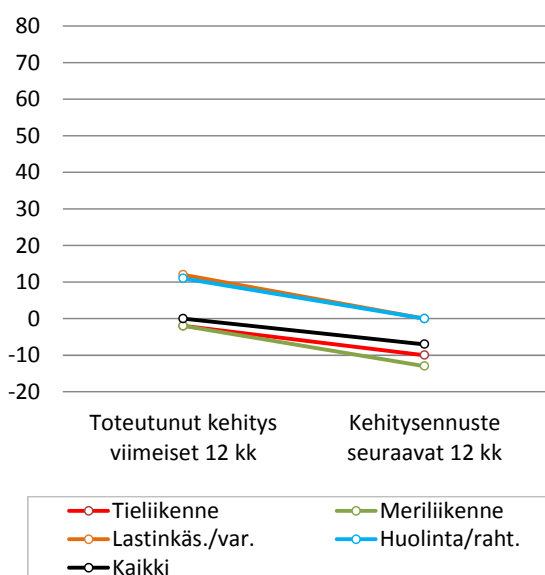
Toteutunut kehitys

Saldoluku, joka kuvaa vastaajien keskimääräistä näkemystä, oli jo toteutuneen kehityksen osalta suurin lastinkäsittelyssä ja varastoinnissa (12) sekä huolinnassa ja rahtauksessa (11), mikä tarkoittaa kysynnän kehittyneen hieman keskimääräistä positiivisemmin näillä aloilla. Myös suurimmilla toimipaikoilla oli keskimääräistä positiivisempi näkemys kysynnän kehittymisestä viimeisen 12 kuukauden aikana. Arviot olivat keskimääräistä negatiivisempia tie- ja meriliikenteessä sekä pienimmissä yritystoimipaikoissa.

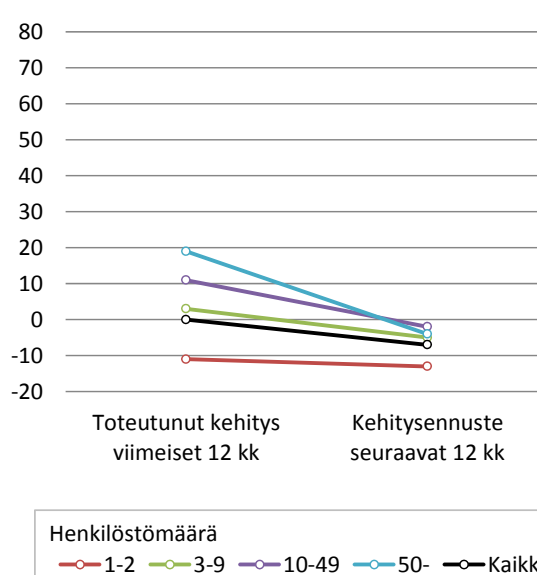
Kehityssennuste

Toimialoittain tarkasteltuna tulevaisuuden odotukset olivat hyvin samansuuntaisesti laskevat. Kokoluokittain tarkasteltuna tulevaisuuden odotukset olivat yhteneväisempiä kuin arviot jo toteutuneesta kehityksestä. Kaikilla toimialoilla ja kaikissa kokoluokissa tulevaisuuden odotukset olivat laskevat. Edelliseen barometriin verrattuna huomattavasti suurempi osuus vastaajista odottaa kysynnän pienentyvän seuraavien 12 kuukauden aikana ja merkittävästi pienempi osuus puolestaan uskoo kysynnän kasvuun.

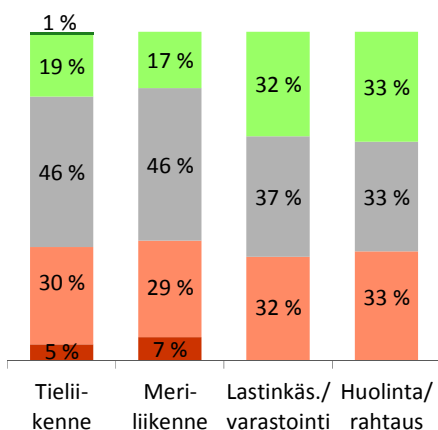
Saldolukujen vertailu toimialoittain: kysyntä

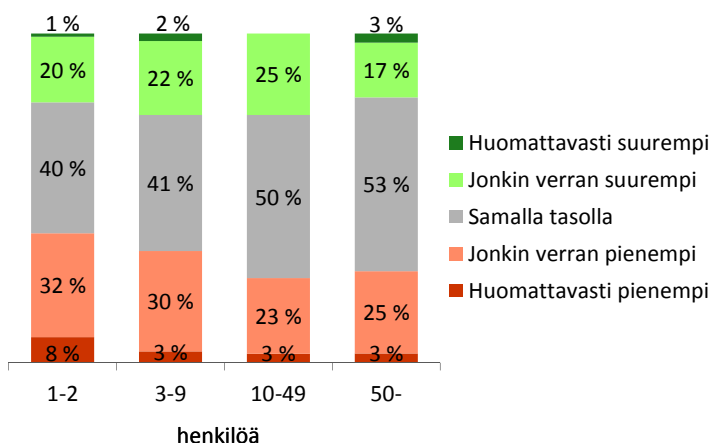
Saldolukujen vertailu kokoluokittain: kysyntä

Kysyntäodotukset toimialoittain

Kysyntäodotukset yrityskoon mukaan

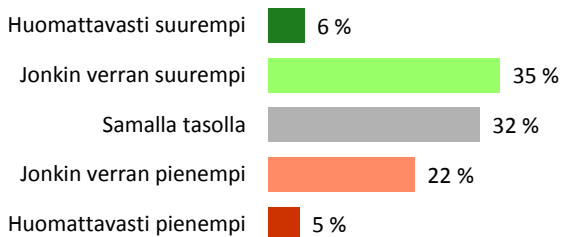

Liikevaihdon kasvuodotukset taittuneet

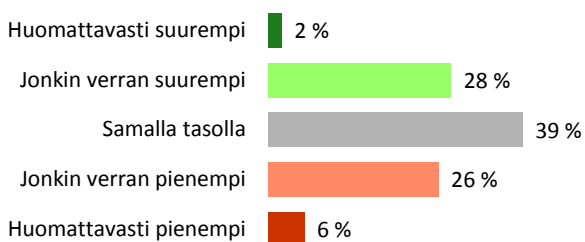
Yrityksiä pyydettiin arvioimaan oman toimipaikansa liikevaihdon kehitystä. Yli 40 % vastaajista ilmoitti liikevaihtonsa kasvaneen viimeisen vuoden aikana, kun taas 27 % raportoi sen pienentyneen. Tilanne on samansuuntainen kuin keväällä 2011, vaikkakin hieman useampi vastaaja raportoi vähentyneestä liikevaihdosta ja hieman harvempi kasvaneesta liikevaihdosta.

Tulevaisuudennäkymät ovat toteutunutta kehitystä negatiivisemmat. Kuitenkin noin kaksi viidesosaa vastaajista odottaa liikevaihtonsa pysymistä ennallaan. Noin kolmannes vastaajista odottaa liikevaihtonsa pienenevän seuraavien 12 kuukauden aikana. Liikevaihdon kasvua odottavien osuus pienentyi kevään 2011 barometrissa 22 prosenttiyksikköä. Odotukset olivat siis negatiivisemmat kuin edellisessä barometrissa. Toteutuneen kehityksen saldoluku (7) oli positiivisempi kuin tulevaa kehitystä ennustava saldoluku, joka painui syksyn 2011 barometrissa negatiiviseksi (-2).

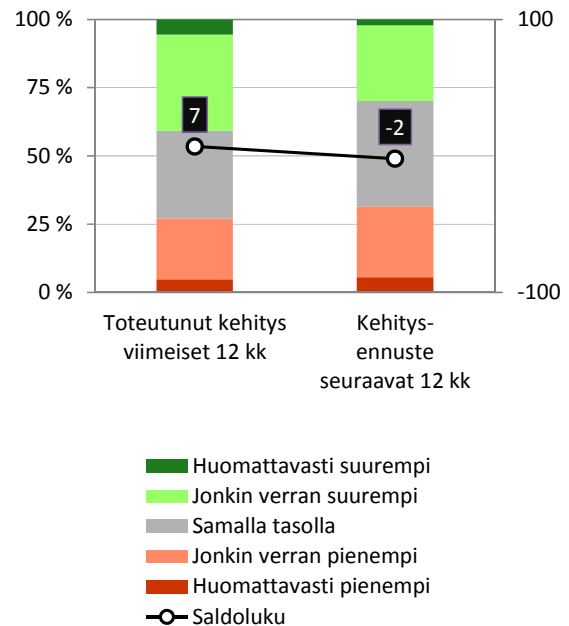
Toteutunut kehitys, viimeiset 12 kk

Ennustettu kehitys, seuraavat 12 kk

Toteutunut kehitys, odotukset ja saldoluvut

Toteutunut kehitys ja odotukset toimialoittain ja erikokoisissa yrityksissä

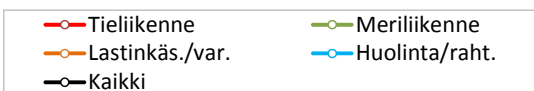
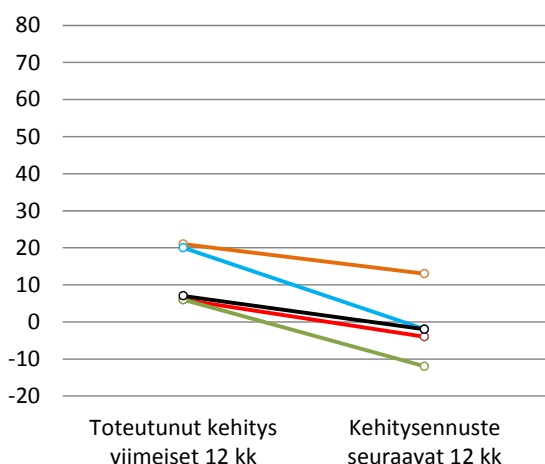
Toteutunut kehitys

Eri toimialojen näkemykset liikevaihdon kehityksestä viimeisten 12 kuukauden aikana olivat melko lähellä toisiaan, kuten edellisessäkin barometrissa. Lastinkäsittelyn ja varastoinnin sekä huolinnan ja rahtauksen toteutuneen kehityksen saldoluvut olivat lähes samat. Samoin tie- ja meriliikenteen saldoluvut olivat yhteneväiset. Liikevaihdon toteutuneessa kehityksessä oli eroja kokoluokittain.

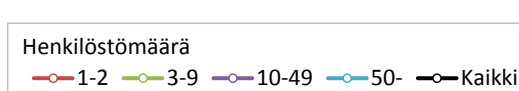
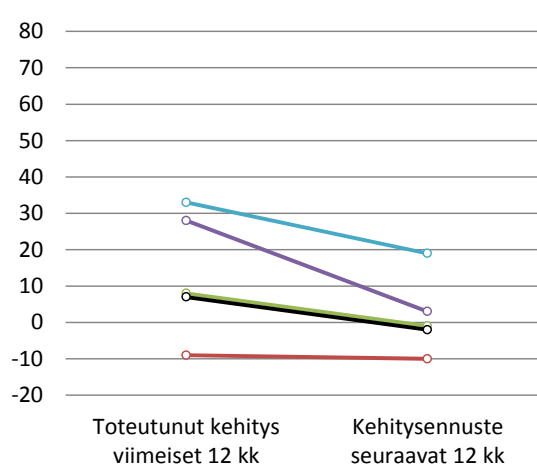
Kehityssennuste

1-2 henkilön toimipaikoissa liikevaihdon toteutunut ja odotettava saldoluvun kehitys pysytteli tasaisesti -10 tasolla. Positiivisimpia näkemykset olivat suurimmissa toimipaikoissa sekä lastinkäsittelyn ja varastoinnin parissa toimivilla. Ero toteutuneen kehityksen ja kehityssennusteen välillä oli suurin meriliikenteen sekä huolinnan ja rahtauksen toimialoilla.

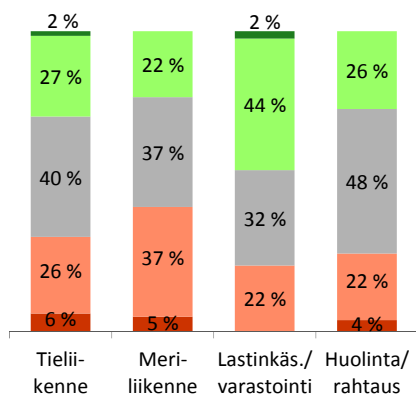
Saldolukujen vertailu toimialoittain: liikevaihto

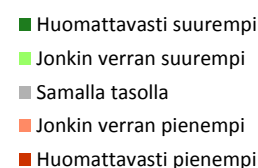
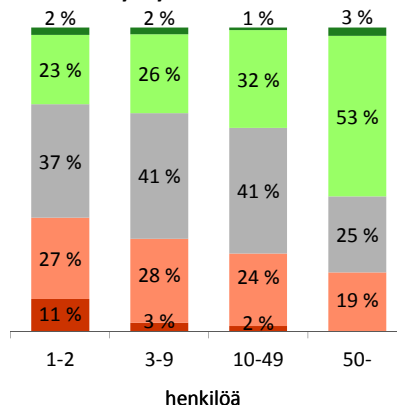
Saldolukujen vertailu kokoluokittain: liikevaihto

Odotukset liikevaihdon kehityksestä toimialoittain

Odotukset liikevaihdon kehityksestä yrityskoon mukaan

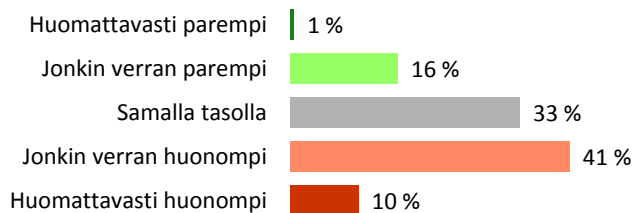

Kannattavuus ja kannattavuusodotukset heikentyneet huomattavasti

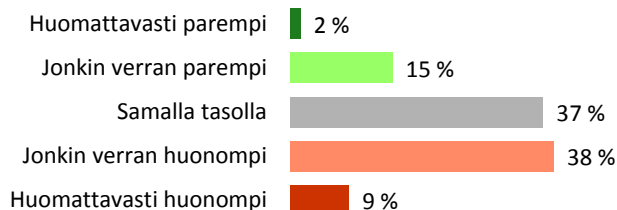
Yrityksiä pyydettiin arvioimaan kannattavuuden kehitystä oman toimipaikkansa näkökulmasta. Vain yksi kuudesosa vastaajista ilmoitti kannattavuuden parantuneen viimeisten 12 kuukauden aikana, ja yli puolet vastaajista raportoi heikentyneestä kannattavuudesta. Yhä harvempi vastaaja raportoi kannattavuuden parantumisesta verrattuna edelliseen barometriin.

Tulevaisuuden näkymät olivat kutakuinkin samalla tasolla toteutuneen kehityksen kanssa. Edelliseen barometriin verrattuna kannattavuusodotukset ovat muuttuneet huomattavasti negatiivisemmiksi. Liki puolet vastanneista yritystoimipaikoista odotti kannattavuutensa edelleen heikentyvän. Vain yksi kuudesosa vastaajista odotti parannusta kannattavuuteensa. Jo toteutunutta kehitystä kuvaava saldoluku painui kymmenellä pisteellä enemmän miinukselle (-22) kuin edellisessä barometrissa (-12). Tulevaa kehitystä kuvaava saldoluku oli hieman vähemmän negatiivinen kuin mitä toteutuneen kehityksen saldoluku.

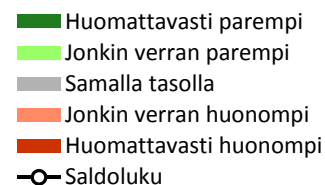
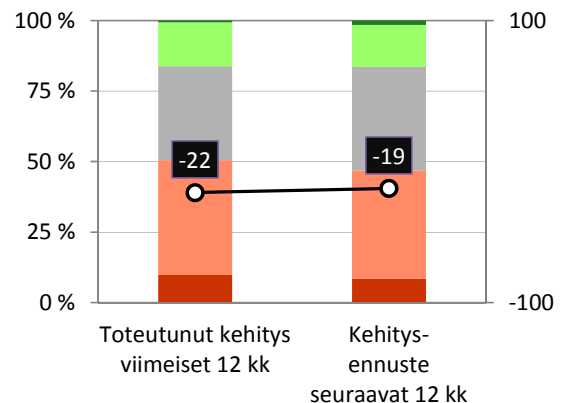
Toteutunut kehitys, viimeiset 12 kk

Ennustettu kehitys, seuraavat 12 kk

Toteutunut kehitys, odotukset ja saldoluvut

Toteutunut kehitys ja odotukset toimialoittain ja erikokoisissa yrityksissä

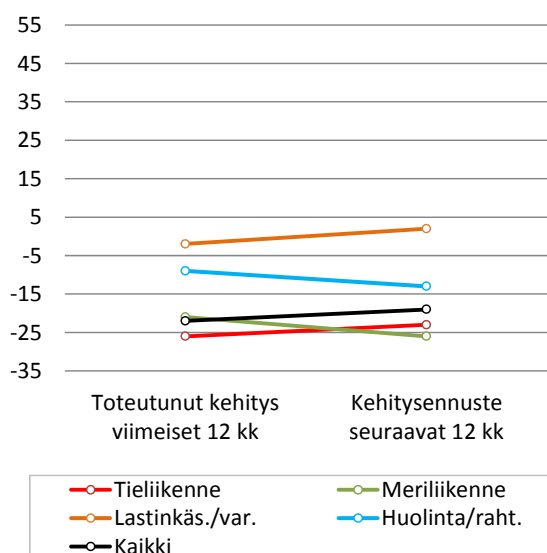
Toteutunut kehitys

Saldoluku kannattavuuden kehityksestä viimeisten 12 kuukauden aikana oli negatiivinen kaikilla toimialoilla ja kaikissa kokoluokissa. Toiminnan kannattavuus on siis heikentynyt. Kannattavuuden toteutuneen kehityksen saldoluku oli negatiivisin tieliikenteen toimialalla (-26) ja 1-2 henkilön toimipaikoissa (-30). Positiivisin toteutuneen kehityksen saldoluku oli lastinkäsittelyn ja varastoinnin toimialalla (-2) sekä yli 50 henkilön toimipaikoissa(-10).

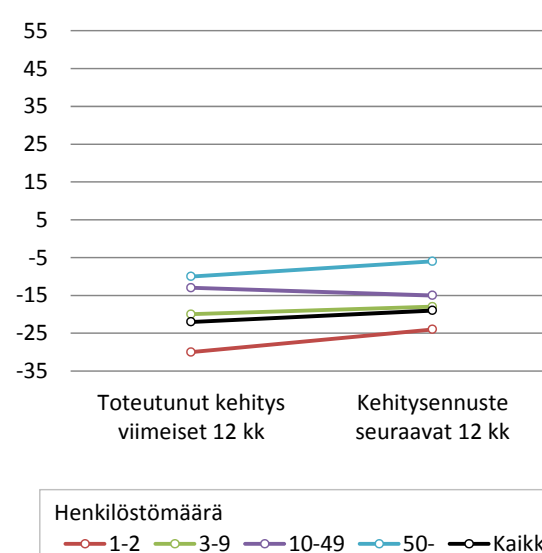
Kehitysennuste

Kehitysennusteen saldoluku oli hyvin samankaltainen toteutuneen kehityksen saldolukujen kanssa kaikilla toimialoilla ja kaikissa kokoluokissa; kannattavuuden ei odoteta kehittyvän kovinkaan suotuisasti seuraavien 12 kuukauden aikana millään toimialalla tai missään kokoluokassa. Keskimääräisiä odotuksia kuvaava saldoluku oli lastinkäsittelyä ja varastointia (2) lukuun ottamatta kaikissa ryhmissä negatiivinen. Kokoluokittain tarkasteltuna positiivisimmat odotukset ovat suurissa, yli 50 henkeä työllistävissä toimipaikoissa.

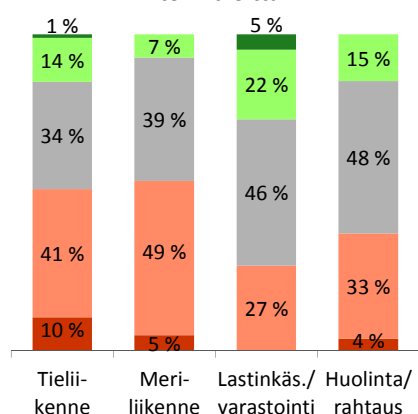
Saldolukujen vertailu toimialoittain: kannattavuus

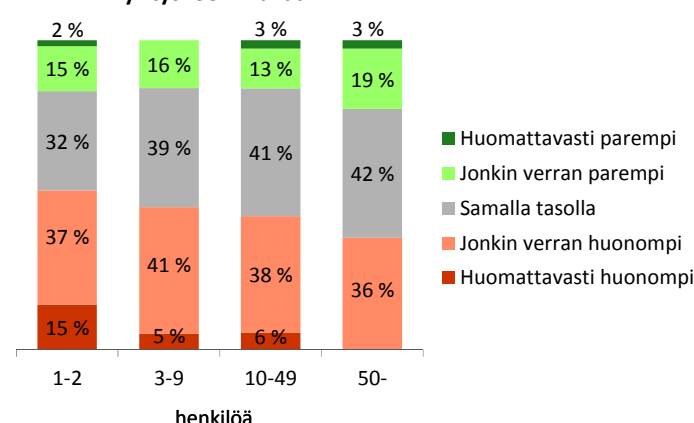
Saldolukujen vertailu kokoluokittain: kannattavuus

Odotukset kannattavuuden kehityksestä toimialoittain

Odotukset kannattavuuden kehityksestä yrityskoon mukaan

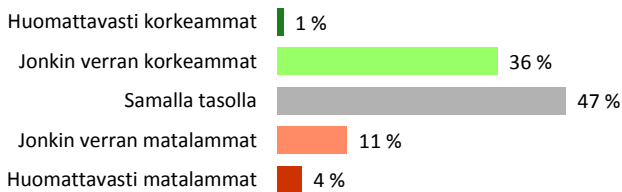

Suunnitelmissa edelleen hintojen nosto

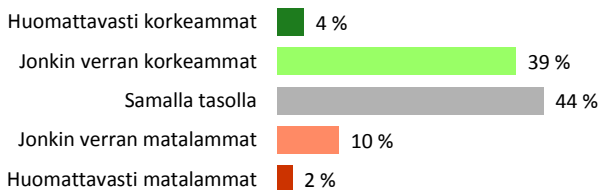
Vastaajayrityksiltä kysyttiin heidän tarjoamiensa palveluiden hintojen kehityksestä. Vastaajista 37 prosenttia raportoi hintatason noususta, mikä on lähes sama tulos kuin edellisessä barometrissa. Hintataso oli pysynyt ennallaan vajaassa puolessa toimipaikoista. Hinnanalennuksista raportoi 15 % vastaajista. Hintojen nousua ennakoivat alle puolet vastaajista ja 12 % odotti niiden laskevan. Saldoluku kehityssuunnusteelle oli 16, mikä oli 11 yksikköä alempi kuin kevään ennusteessa.

Kokoluokittain tarkasteltuna kaikissa yrityskokoluokissa alle puolet vastaajista odottaa tarjoamiensa palveluiden hintojen kohoavan seuraavien 12 kuukauden aikana. Hintojen mahdollista laskua ennakoitiin hieman useammin pienissä yritystoimipaikoissa. Eri toimialojen väliset erot tielikenteen, huolinnan ja rahtauksen sekä lastinkäsittelyn toimialojen välillä olivat pienet. Meriliikenteen toimialalla hintojen laskua odotti sen sijaan noin kolmannes vastaajista.

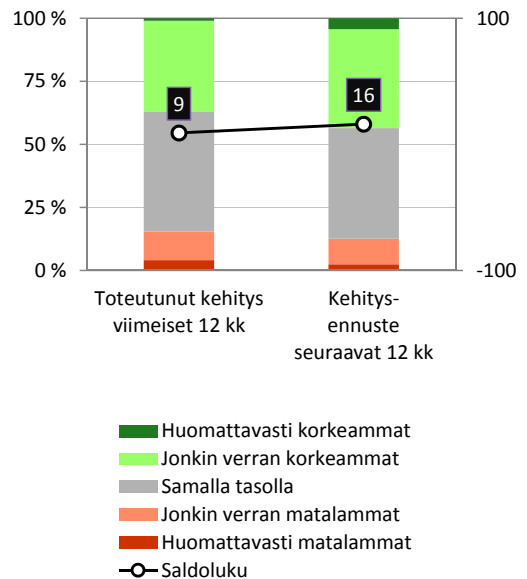
Toteutunut kehitys, viimeiset 12 kk

Ennustettu kehitys, seuraavat 12 kk

Toteutunut kehitys, odotukset ja saldoluvut

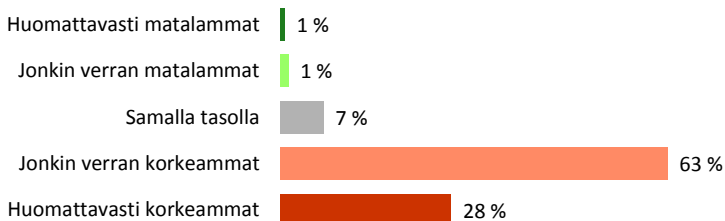

Kustannusten nousu jatkunut merkittävänä – nousukehityksen odotetaan yhä jatkuvan

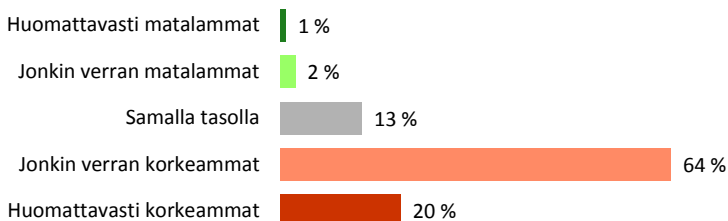
Kustannuskehitystä kartoitettiin kysymällä toimintakustannusten kehityksestä vastaajayritysten päätoimialalla. Enemmistö vastaajista (91 %) ilmoitti toimintakustannusten kohonneen viimeisten 12 kuukauden aikana. Tulos on jokseenkin identtinen kevään 2011 barometriin verrattuna, vaikkakin huomattavasti kohonneista kustannuksista raportoineiden osuus on noussut edelliseen barometriin verrattuna. Lähes yhtä suuri osa toimipaikoista odotti kustannusten nousevan seuraavan 12 kuukauden aikana. Aiempaa useampi vastaaja ennakoivat kustannusten kohoavan huomattavasti.

Sekä toteutunutta kehitystä että kehitysennustetta kuvaavat saldoluovut olivat vahvasti negatiivisia sekä liki identtiset edellisen barometrin tulosten kanssa. Tulevaisuuden odotusten suhteen erot erikokoisten toimipaikkojen ja eri toimialojen välillä olivat pieniä. Tieliikenteessä tosin hieman useampi vastaaja odotti huomattavaa kustannusten nousua kuin muilla toimialoilla. Samoin pienimmissä, 1-2 henkilöä työllistävissä toimipaikoissa keskimääräistä useampi odotti huomattavaa toimintakustannusten nousua.

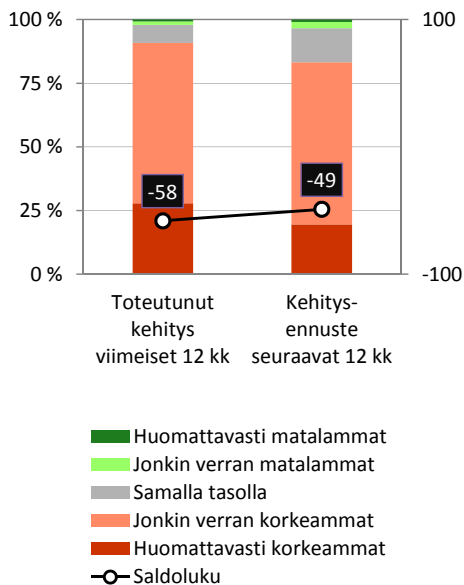
Toteutunut kehitys, viimeiset 12 kk

Ennustettu kehitys, seuraavat 12 kk

Toteutunut kehitys, odotukset ja saldoluovut

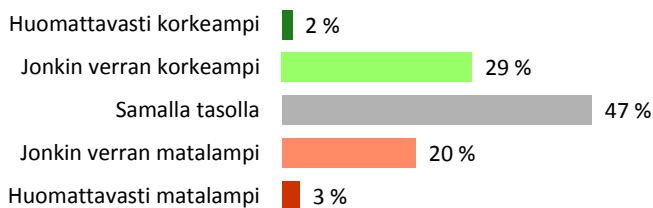

Odotukset kapasiteetin käyttöasteen kehityksen suhteen laskusuuntaisia

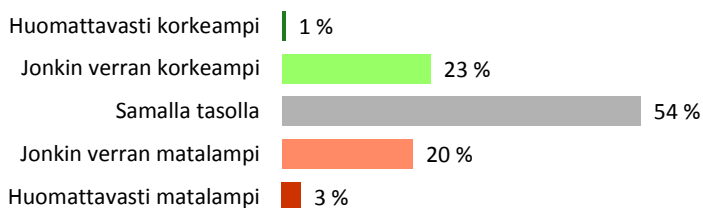
Alle puolet vastaajista ilmoitti kapasiteetin käyttöasteen pysyneen ennallaan toimipaikassaan viimeisen vuoden aikana. Tulos on lähes sama kuin edellisessä barometrissa. Vajaa neljäsosa vastaajista ilmoitti kapasiteetin käyttöasteen laskeneen. Kapasiteetin käyttöasteen kasvusta raportoi hieman harvempi kuin edellisessä barometrissa.

Ennustettu kehitys oli toteutunutta jonkin verran negatiivisempi. Yli puolet vastaajista uskoi kapasiteettinsa käyttöasteen pysyvän ennallaan ja neljäsosa vastaajista uskoi sen laskevan. Kapasiteetin käyttöasteen nousua ennakoivat neljäsosa vastaajista. Ennusteen saldoluku oli negatiivinen (-1), eli pudotusta edelliseen barometriin oli 21 pistettä.

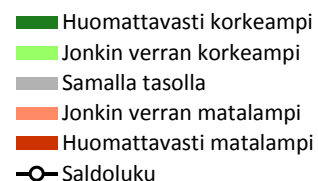
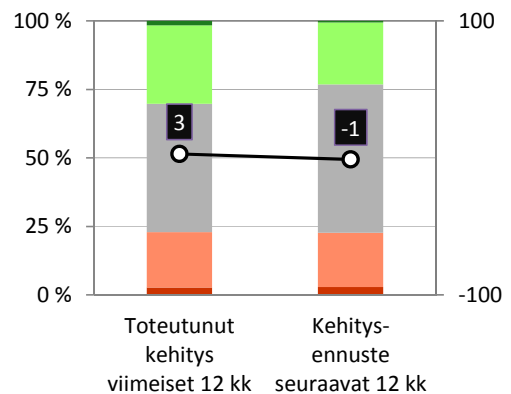
Toteutunut kehitys, viimeiset 12 kk

Ennustettu kehitys, seuraavat 12 kk

Toteutunut kehitys, odotukset ja saldoluvut

Toteutunut kehitys ja odotukset toimialoittain ja erikokoisissa yrityksissä

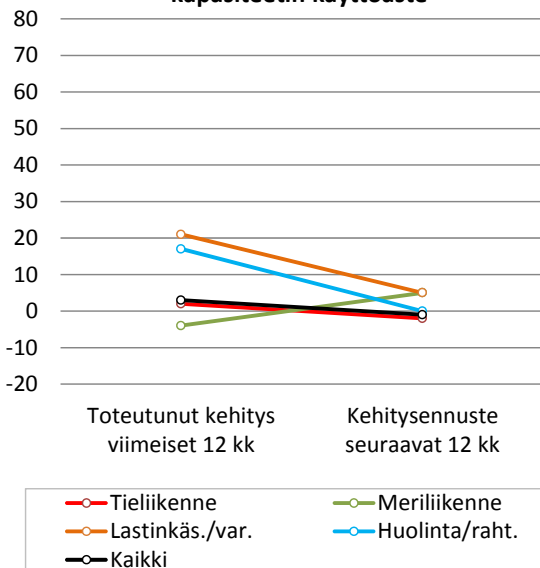
Toteutunut kehitys

Parantuneesta kapasiteetin käyttöasteesta raportoitiin keskimääräistä useammin lastinkäsittelyn ja varastoinnin toimialalla sekä huolinnassa ja rahtauksessa. Kokoluokittain tarkasteltuna kapasiteetin käyttöaste oli selvästi kehittynyt parhaiten isoimmista toimipaikoissa, joissa hieman alle puolet vastaajista ilmoitti kapasiteetin käyttöasteen kasvaneen viimeisen 12 kuukauden aikana. Kokoluokittaisessa tarkastelussa 3-9 henkilön toimipaikkojen kehitys oli täsmälleen sama kuin kaikkien kokoluokkien keskiarvo.

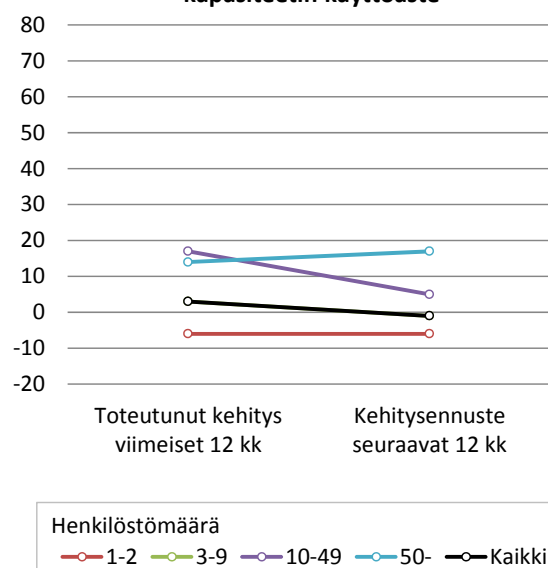
Kehitysnuste

Odotukset kapasiteetin käyttöasteen tulevasta kehityksestä olivat hieman negatiivisemmat kuin edellisessä barometrissa. Yli 50 henkilön yritystoimipaikoissa odotukset kapasiteetin käyttöasteen kehityksestä olivat positiivisimmat. Toimialoittain tarkasteltuna kapasiteetin käyttöasteen odotetaan laskevan muilla toimialoilla paitsi meriliikenteessä.

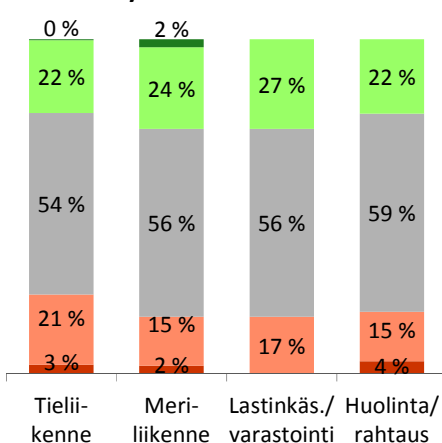
Saldolukujen vertailu toimialoittain:
kapasiteetin käyttöaste

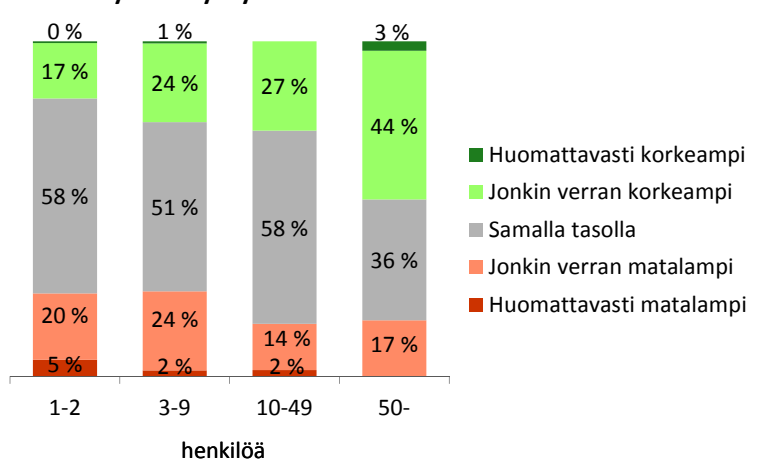
Saldolukujen vertailu kokoluokittain:
kapasiteetin käyttöaste

Odotukset kapasiteetin käyttöasteen kehityksestä toimialoittain

Odotukset kapasiteetin käyttöasteen kehityksestä yrityskoon mukaan

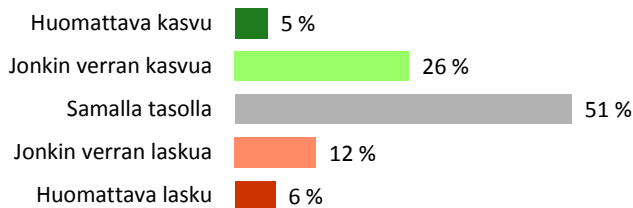

Investointihalukkuus hienoisessa laskussa

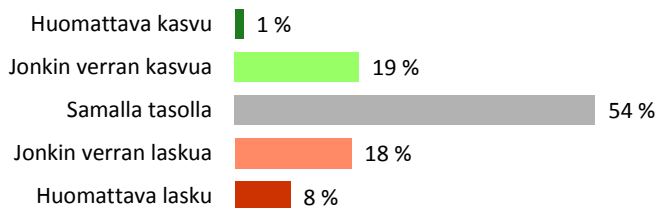
Vastaajista 31 prosenttia ilmoitti investointien kasvaneen toimipaikassaan viimeisen vuoden aikana, kun taas hieman yli puolet ilmoitti investointien pysyneen samalla tasolla. Edelliseen barometriin verrattuna yhtä suuri osuus vastaajista raportoi investointien laskeneen. Odotukset olivat varovaisemmat kuin edellisessä barometrissa, investointien laskua ennakoivat yhä useampi vastaa-

ja. Toteutuneen kehityksen saldoluku (6) oli lähes sama kuin kevään 2011 barometrissa. Odotukset sen sijaan olivat kääntyneet negatiivisiksi saldoluvun ollessa -6. Investointihalukkuutta kuvaavat saldoluvut olivat nyt hyvin lähellä henkilöstömäärän toteutuneen ja odotetun kehityksen saldolukuja.

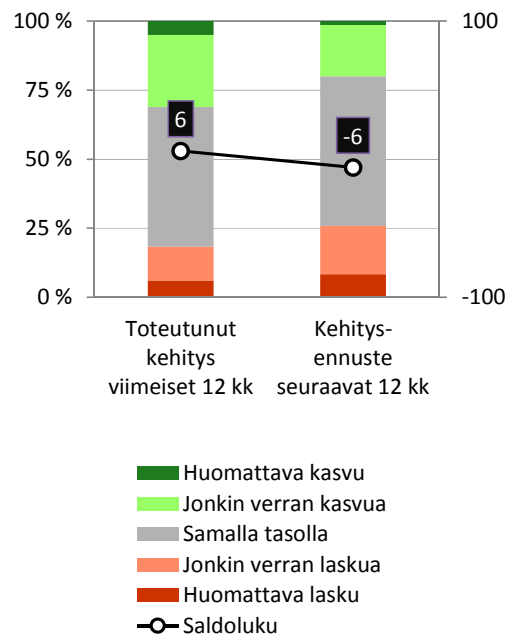
Toteutunut kehitys, viimeiset 12 kk

Ennustettu kehitys, seuraavat 12 kk

Toteutunut kehitys, odotukset ja saldoluvut

Toteutunut kehitys ja odotukset toimialoittain ja erikokoisissa yrityksissä

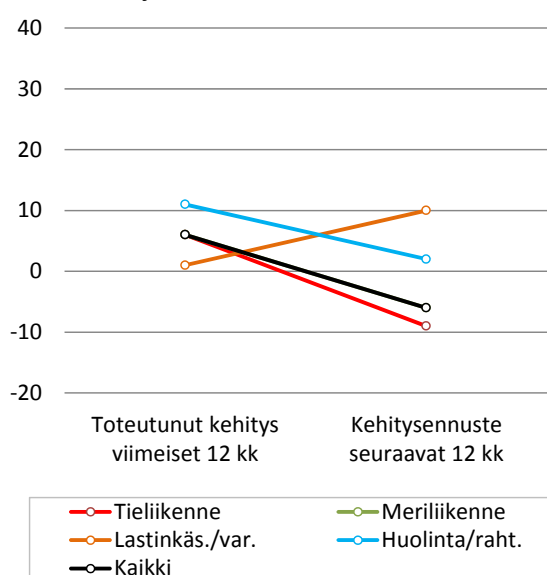
Toteutunut kehitys

Saldoluku oli positiivinen kaikilla toimialoilla toteutuneen kehityksen suhteen. Meriliikenteen saldolukujen toteutunut kehitys sekä kehitysnuste olivat yhteneväiset kaikkien toimialojen saldolukujen keskiarvon kanssa. Kokoluokittain tarkasteltuna toteutuneen kehityksen saldoluku oli positiivinen kaikissa kokoluokissa kaikkein pienimpiä 1-2 henkilön toimipaikkoja lukuun ottamatta. Suurimmissa toimipaikoissa lähes 40 % suurimmista toimipaikoista ilmoitti investointien lisääntyneen.

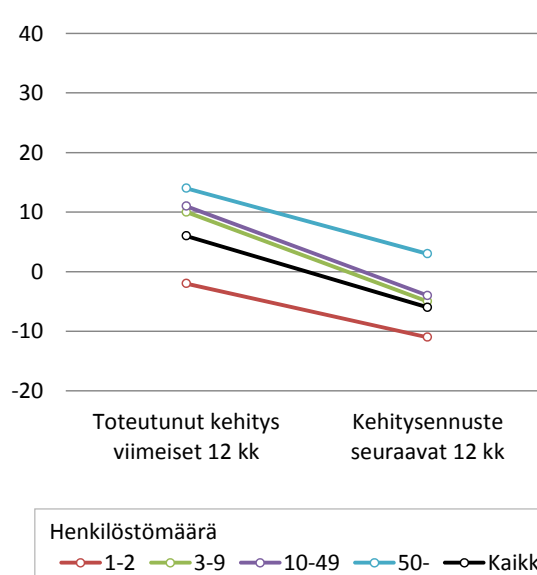
Kehitysnuste

Investointiodotuksissa ei ollut suuria eroja eri toimipaikkakokoluokkien välillä. Kaikkein suurinta kokoluokkaa lukuun ottamatta investointiodotusten saldoluku painui negatiiviseksi kaikissa kokoluokissa. Toimialoittain tarkasteltuna investointihalukkuus oli yleisempää lastinkäsittelyn ja varastoinnin toimialalla, jossa 34 % vastaajista odotti investointien kasvua.

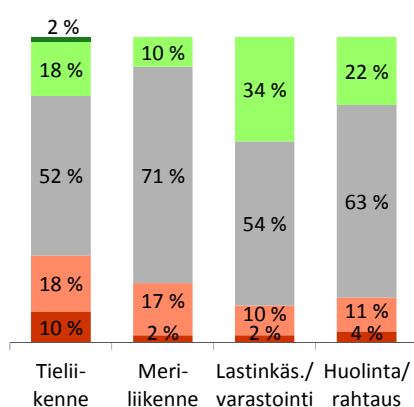
Saldolukujen vertailu toimialoittain: investoinnit

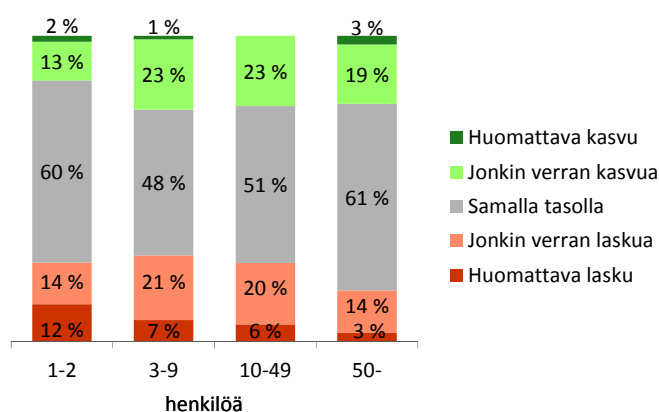
Saldolukujen vertailu kokoluokittain: investoinnit

Odotukset investointien kehityksestä toimialoittain

Odotukset investointien kehityksestä yrityskoon mukaan

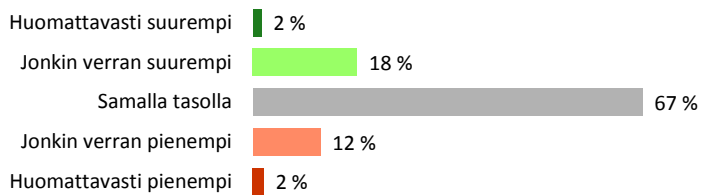

Henkilöstömäärän odotetaan pysyvän ennallaan

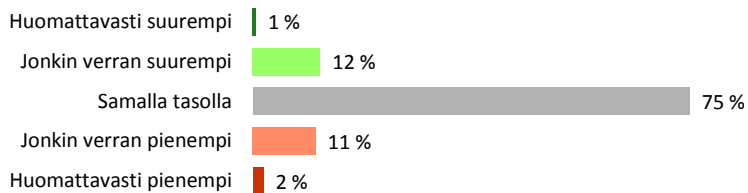
Vastaajilta kysyttiin henkilöstömäärän kehityksestä heidän toimipaikassaan. Vastaajista 14 prosenttia ilmoitti henkilöstömäärän vähentyneen toimipaikassaan viimeisten 12 kuukauden aikana, mikä on sama tulos kuin kevään 2011 barometrisakin. Viidennes vastaajista raportoi henkilöstömäärän kasvaneen. Henkilöstömäärän kasvua seuraavan 12 kuukauden aikana ennakoivat alle seitsemäsosa vastaajista, mikä on 10 prosenttiyksikköä vähemmän kuin edellisessä barometrissa.

Edelliseen barometriin verrattuna harvempi vastaaja raportoi rekrytointihalukkuudestaan ja hieman useampi henkilöstömäärän vähentämisaikastaan. Toteutunutta kehitystä kuvaava saldoluku oli edelleen positiivinen (3). Tulevaa kehitystä kuvaava saldoluku sen sijaan laski yhdeksällä yksiköllä ja oli nyt -1. Henkilöstömäärän tulevan kehityksen osalta 75 % vastaajista ennakoivat henkilöstömäärän pysyttelevän samalla tasolla, joten henkilöstömäärän rajut vähennykset eivät näytä ajankohtaisilta.

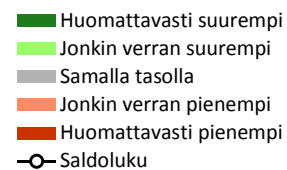
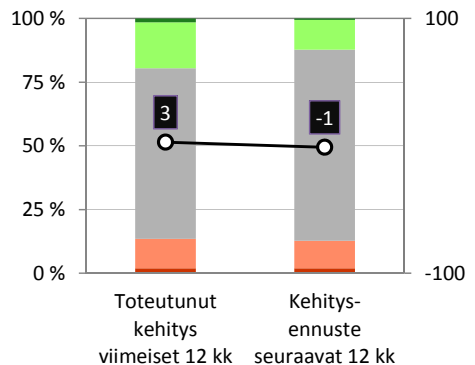
Toteutunut kehitys, viimeiset 12 kk

Ennustettu kehitys, seuraavat 12 kk

Toteutunut kehitys, odotukset ja saldoluvut

Toteutunut kehitys ja odotukset toimialoittain ja erikokoisissa yrityksissä

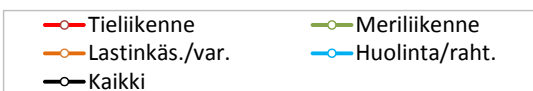
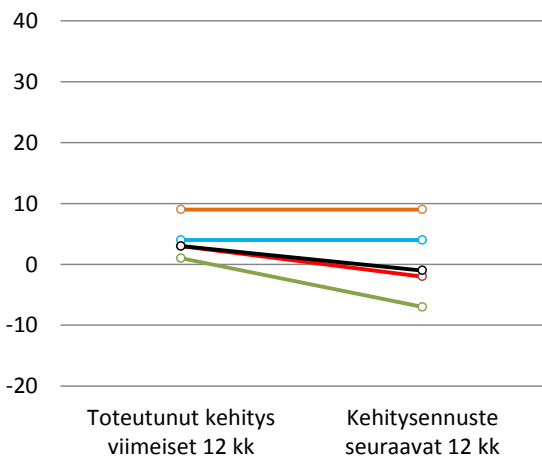
Toteutunut kehitys

Toteutunutta kehitystä kuvaavat saldoluvut olivat kaikilla toimialoilla positiiviset. Kokoluokittain tarkasteltuna 1-2 hengen toimipaikoissa saldolu-ku jäi negatiiviseksi, mutta muissa kokoluokissa henkilöstömäärän toteutuneen kehityksen saldo-luku oli positiivinen. Kokoluokittain tarkasteltuna toteutunut kehitys oli positiivisinta 10-49 henki-lön yritystoimipaikoissa.

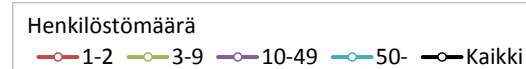
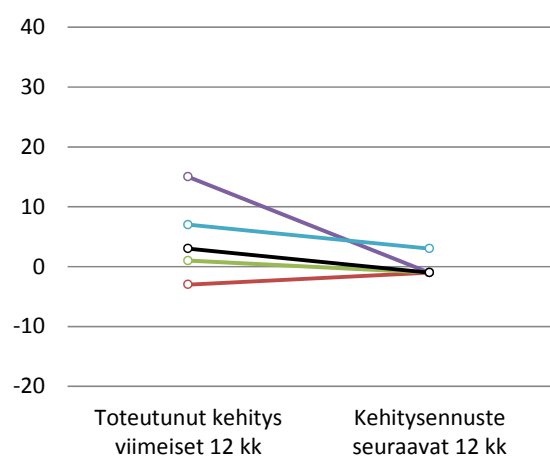
Kehityssennuste

Positiivisimmat tulevaisuudennäkymät henkilös-tömäärän tulevan kehityksen osalta olivat lastin-käsittelyssä ja varastoinnissa, jossa liki neljännes vastaajista odottaa henkilöstömäärän kasvua seuraavien 12 kuukauden aikana. Kaikkein pie-nimmissä yritystoimipaikoissa jopa 88 % vastaa-jista odottaa henkilöstömääränsä pysyvän samal-la tasolla.

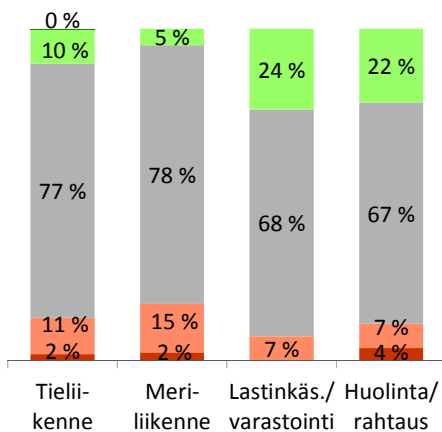
Saldolukujen vertailu toimialoittain: henkilöstö

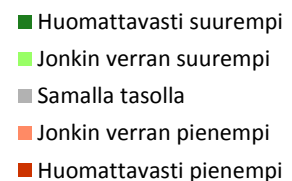
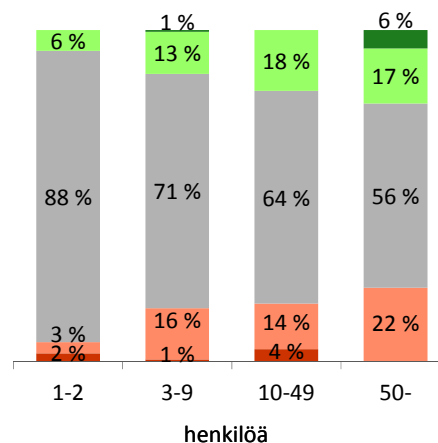
Saldolukujen vertailu kokoluokittain: henkilöstö

Odotukset henkilöstömäärän kehityksestä toimialoittain

Odotukset henkilöstömäärän kehityksestä yrityskoon mukaan

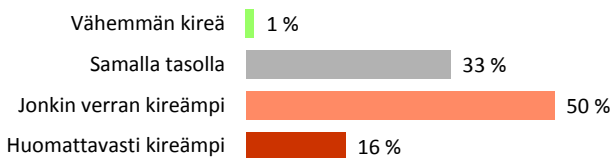

Kilpailutilanne säilynyt kireänä

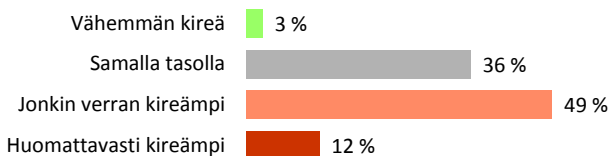
Vastaajilta kysyttiin, miten kilpailutilanne on kehittynyt heidän päätoimialallaan. Kaksi kolmasosaa vastaajista totesi kilpailun kiristyneen viimeisen vuoden aikana. Kevääseen verrattuna yhtä moni vastaaja raportoi kiristyneestä kilpailusta. Lähes sama osuus vastaajista odotti kilpailun edelleen kiristyvän seuraavan vuoden aikana.

Saldoluvut olivat syksyn 2011 barometrissa liki samat kuin kevään 2011 barometrissa. Saldoluvussa ei myöskään ollut kovin suurta eroa toteutuneen ja odotetun kehityksen välillä Toimialakohtaiset erot, kuten myös erikokoisten yritysten väliset erot ennusteissa olivat hyvin pieniä. Jokaisessa yrityskokoluokassa ja jokaisella toimialalla lastinkäsittelyä ja varastointia lukuun ottamatta yli puolet vastaajista uskoi kilpailutilanteen kiristyvän.

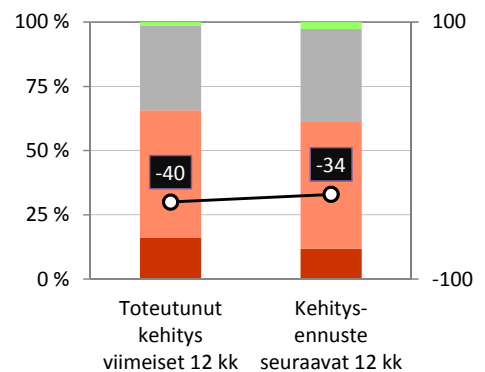
Toteutunut kehitys, viimeiset 12 kk

Ennustettu kehitys, seuraavat 12 kk

Toteutunut kehitys, odotukset ja saldoluvut

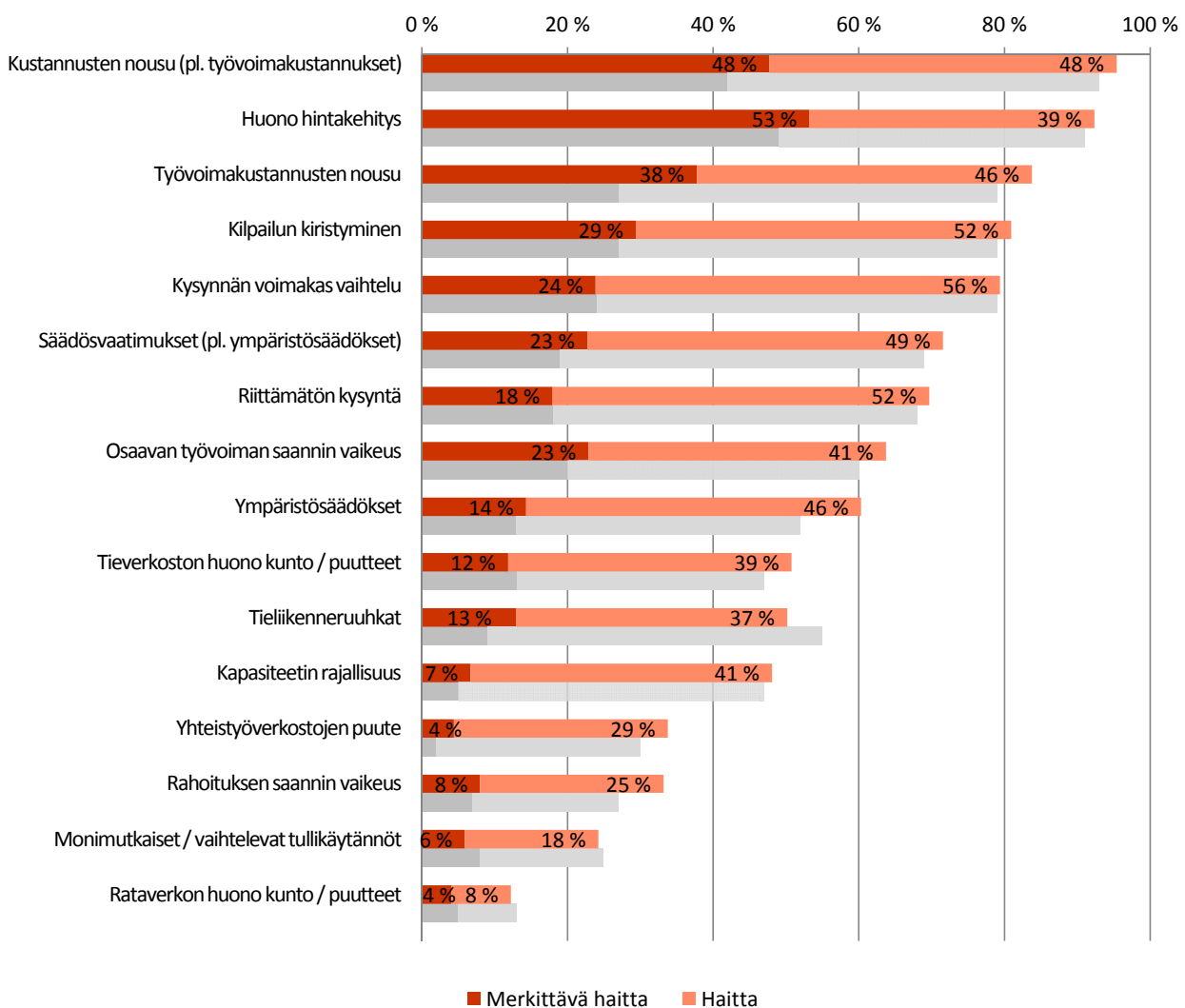

- Vähemmän kireä
- Samalla tasolla
- Jonkin verran kireämpi
- Huomattavasti kireämpi
- Saldoluku

Kustannusten nousu ja huono hintakehitys voimistuivat hiukan merkittävimpinä pullonkaulatekijöinä

Vastaajia pyydettiin arvioimaan, miten paljon tietyt tekijät haittaavat heidän edustamansa yrityksen toiminnan kasvua tai kehitystä. Yleinen kustannusten nousu ja huono hintakehitys pysyivät edelleen pullonkaulojen kärjessä kevästä 2011. Seuraavaksi merkittävimmät kehityksen esteet olivat työvoimakustannusten nousu, kilpai-

lun kiristyminen sekä kysynnän voimakas vaihtelu. Työvoimakustannukset koettiin merkittävämpanä pullonkaulana kuin edellisessä barometrisa, samoin kuin ympäristösäädökset ja osaavan työvoiman saannin vaikeus. Tieliikenteen ruuhkat sen sijaan menetti hieman merkitystään pullonkaulatekijänä edelliseen barometriin verrattuna.

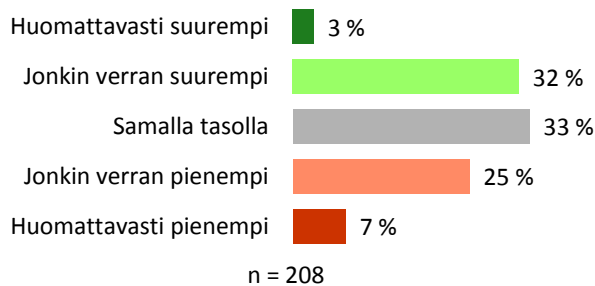
Yrityksen toiminnan kasvua ja kehitystä haittaavien tekijöiden yleisyys logistiikkayrityksissä. Harmaa palkki kuvaa vastausten jakautumista edellisessä logistiikkabarometrissa (kevät 2011).

Transitoliikenteen näkymät hieman heikentyneet

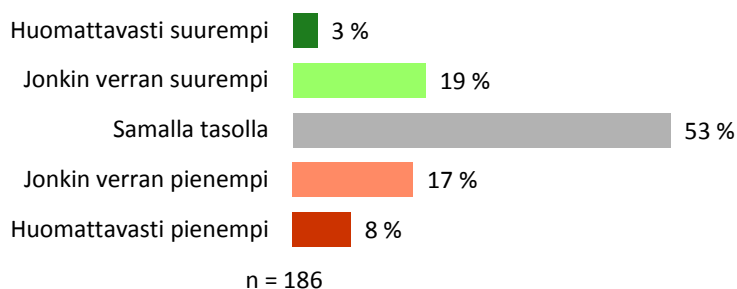
Kyselyssä pyydettiin ennustamaan Suomen kautta kulkevan Venäjän transitoliikenteen tulevaa kehitystä. Viime keväänä yli puolet vastaajista ennakoivat itätransiton kasvua, nyt vastaava luku laski 35 prosenttiin vastaajista. Kolmannes vastaajista odotti sen vähenevän. Itätransiton kehitysodotuksia kuvaava saldoluku laski viime kevään seitsemästätoista pisteestä kahdeksantoista pistettä ollen nyt -1.

Myös Venäjältä Suomen kautta länteen suuntautuvan transitoliikenteen kasvuodotukset ovat edelleen heikentyneet kevään 2011 barometrissa. Nyt 22 prosenttia vastaajista odottaa länsitransiton volyymeissä kasvua (kevällä 36 %) ja 25 prosenttia vähenemistä (kevällä 13 %). Sekä itäettä länsitransiton ennusteissa nykytasoa ennakoivien osuus on kasvanut muutamalla prosenttiyksiköllä viime kevääseen verrattuna.

Transito itään: ennuste 12 kuukaudelle

Transito länteen: ennuste 12 kuukaudelle

Tieverkon kunto, kustannuskehitys sekä ammattikuljettajien saatavuus ajankohtaisimmat logistisen toimintaympäristön kehittämiskohteet

Vuoden 2011 logistiikka-alan suhdannebarometrissa teemakysymyksenä olivat Suomen logistiset kehittämistarpeet. Vastaajajoukolla esitettiin avoimena kysymyksenä kysymys: Mitkä ovat mielestänne tärkeimmät logistiset kehittämistarpeet Suomessa? Vastaukset jakaantuivat seuraavien teemojen mukaisesti: liikenneinfrastruktuuria koskevat kehittämis ehdotukset, hinta- ja kustannuskehitys, koulutusta, osaamista ja työvoimaa käsittelevät kehittämis ehdotukset sekä viranomaistoiminnan, harmaan talouden ja säädösten osa-ala.

Ylivoimaisesti eniten kehittämisehdotuksia sai liikenneinfrastruktuurin osa-ala, jossa eniten mainintoja sai tieverkkoa koskevat kysymykset; tiestön parantaminen, kunnossapito, talvikunnossapito sekä rekkaparkit. Tieverkoston ylläpito nähtiin kaikkein tärkeimpänä yksittäisenä huomiota vaativana asiana. Yksittäisenä tieosuutena puolestaan eniten mainintoja saivat valtatie 8:n parantaminen sekä E18-moottoritien valmiiksi saattaminen aina itärajalle saakka. Rataverkoston perusparantaminen ja kapasiteetin ylläpito sekä Luumäki–Vainikkala ja Luumäki–Imatra -rataosuuksien kaksoisraiteistaminen mainittiin rataverkoston kehittämiskohteina. Valtioomisteisten logistiikka-alan toimijoiden vahva kilpailuasema sai osakseen voimakasta kritiikkiä suhdannebarometrin vastaajilta. Meriliikenteen osalta vastaajat toivoivat satamien määrän järkeistämistä ja satamayhdistymisiä Suomessa sekä satamien toiminnan tehostamista odotusaikojen, tiedonkulun ja opastuksen osalta. Myös talvimerenkulku ja jäänmurtotoiminta mainittiin kehittämistä kaipaavina osa-aloina.

Logistiikkasektorin hinta- ja kustannuskehitys sai toiseksi eniten mainintoja logistisen toimintaympäristön kehittämistä vaativana osa-alana. Erityisesti polttoaineen verotuskohtelu sekä pienelle työnantajalle koituvat työnantaja-

velvoitteet koettiin raskaiksi. Myös paineet hintojen nostamiseen kohoavien kustannusten edessä tuotiin esille. Velkasaneerausjärjestelyt kuljetusalalla mainittiin epävertvettä kilpailua aiheuttavana tekijänä.

Koulutuksen, osaamisen ja työvoiman osalla vastaajat toivat esiin huolensa ammattitaitoisen työvoiman saannin erityisesti vuoden 2014 jälkeen, jolloin kuorma-autonkuljettajien ammattipätevyysdirektiivi velvoittaa kokonaismassaltaan yli 3,5 tonnin ajoneuvon kuljettajan suorittamaan viiden päivän mittaisen ammattipätevyyskoulutuksen 10.9.2014 mennessä. Tämä tulee vastaajien mukaan vaikeuttamaan erityisesti tilapäisen työvoiman saantia esimerkiksi lomajän tuurauksiin. Myös logistiikka-alan houkuttelevuus ja uusien, ammattitaitoisten työntekijöiden saaminen alalle koettiin haasteelliseksi.

Viranomaistoiminnan osa-alalla tullin toiminnan selkeyttäminen, nopeuttaminen ja henkilökunnan määrän lisääminen erityisesti Venäjän rajalla koettiin kehittämiskohteena. Vastaajat kiinnittivät huomiota myös poliisin yhdenmukaiseen toimintaan suomalaisten ja ulkomaalaisten kuljettajien kohtaamisissa ja toivat esiin tarpeen ulkomaalaisen liikenteen paremmasta valvonnasta. Harmaan talouden karsiminen sai erittäin runsaasti mainintoja – harmaa talous koettiin yleiseksi kuljetusalalla ja sen koettiin vääristävän kilpailua. Säädösten osa-ala sai mainintoja koskien erityisesti merenkulualalla ajankohtaista rikkidirektiiviä. Rikkidirektiivin mahdollinen voimaan astuminen nopealla aikataululla koetaan kilpailukykyä vääristäväksi tekijäksi. Toinen säädöksiin liittyvä mainintoja saanut osa-ala ovat ajoaikasäädökset ja työaikalaki, jotka koettiin molemmat joustamattomiksi.

Suhdannekyselyn kohderyhmä TOL 2008:n mukaanH Kuljetus ja varastointi

49	Maaliikenne ja putkijohtokuljetus
492	Rautateiden tavaraliikenne
4920	Rautateiden tavaraliikenne
49200	Rautateiden tavaraliikenne
494	Tieliikenteen tavarankuljetus ja muuttopalvelut
4941	Tieliikenteen tavarankuljetus
49410	Tieliikenteen tavarankuljetus
50	Vesiliikenne
502	Meri- ja rannikkovesiliikenteen tavarankuljetus
5020	Meri- ja rannikkovesiliikenteen tavarankuljetus
50201	Meriliikenteen tavarankuljetus
50202	Rannikkovesiliikenteen tavarankuljetus
504	Sisävesiliikenteen tavarankuljetus
5040	Sisävesiliikenteen tavarankuljetus
50400	Sisävesiliikenteen tavarankuljetus
51	Ilmaliikenne
512	Lentoliikenteen tavarankuljetus ja avaruusliikenne
5121	Lentoliikenteen tavarankuljetus
51210	Lentoliikenteen tavarankuljetus
52	Varastointi ja liikennettä palveleva toiminta
521	Varastointi
5210	Varastointi
52100	Varastointi
522	Liikennettä palveleva toiminta
5221	Maaliikennettä palveleva toiminta
52212	Tieliikenteen terminaalitoiminta
52219	Muu maaliikennettä palveleva toiminta
5222	Vesiliikennettä palveleva toiminta
52221	Satamat
52229	Muu vesiliikennettä palveleva toiminta
5223	Ilmaliikennettä palveleva toiminta
52230	Ilmaliikennettä palveleva toiminta
5224	Lastinkäsittely
52240	Lastinkäsittely
5229	Muu liikennettä palveleva toiminta
52291	Huolinta ja rahtaus
52299	Muu kuljetusvälitys

Taustatiedot

1) Mikä on toimipaikkanne pääasiallinen toimiala? Merkitkää yksi.

- Tieliikenteen tavarakuljetus
- Meriliikenteen tavarakuljetus
- Raideliikenteen tavarakuljetus
- Lentoliikenteen tavarakuljetus
- Lastinkäsittely ja/tai varastointi
- Huolinta ja/tai rahtaus
- Jokin muu, mikä _____

2) Onko teillä merkittävää toimintaa muilla logistiikan toimialoilla? Jos, millä?

- Ei ole
- Tieliikenteen tavarakuljetus
- Meriliikenteen tavarakuljetus
- Raideliikenteen tavarakuljetus
- Lentoliikenteen tavarakuljetus
- Lastinkäsittely ja/tai varastointi
- Huolinta ja/tai rahtaus
- Jokin muu, mikä _____

3) Mitä suuruusluokkaa oman toimipaikkanne vuotuinen liikevaihto on (euroa)?

- alle 100 000
- 100 000 – 200 000
- 200 001 – 400 000
- 400 001 – 1 000 000
- 1 – 2 miljoonaa
- 2 – 10 miljoonaa
- 10 – 50 miljoonaa
- yli 50 miljoonaa

4) Montako henkilöä toimipaikassanne työskentelee?

- 1 – 2
- 3 – 4
- 5 – 9
- 10 – 19
- 20 – 49
- 50 – 99
- 100 – 249
- 250 – 499
- 500 tai enemmän

5) Missä maakunnassa toimipaikkanne sijaitsee (Itä-Uusimaa on osa Uudenmaan maakuntaa vuodesta 2011 lähtien)?

☐ Etelä-Karjala	☐ Kymenlaakso	☐ Uusimaa
☐ Kanta-Häme	☐ Päijät-Häme	☐ Varsinais-Suomi

6) Mille alueille logistinen toimintanne pääasiassa kohdistuu?

☐ Vain Suomi	☐ Suomi ja Manner-Eurooppa
☐ Suomi ja muut Pohjoismaat	☐ Koko maailma
☐ Suomi, Baltia ja/tai Venäjä	☐ Muu, mikä _____

Kehitys viimeisen 12 kuukauden aikana

Vastatkaa toimipaikkanne ja päätoimialanne mukaan

7) Ovatko oman pääasiallisen toimialanne suhdanteet vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna

- Parantuneet huomattavasti
- Parantuneet jonkin verran
- Pysyneet muuttumattomina
- Huonontuneet jonkin verran
- Huonontuneet huomattavasti

8) Onko kilpailu toimialallanne vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna

- Kiristynyt huomattavasti
- Kiristynyt jonkin verran
- Pysynyt ennallaan
- Vähentynyt

9) Onko tarjoamienne palveluiden kysyntä vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna

- Kasvanut huomattavasti
- Kasvanut jonkin verran
- Pysynyt ennallaan
- Vähentynyt jonkin verran
- Vähentynyt huomattavasti

10) Ovatko tarjoamienne palveluiden hinnat vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna

- Nousseet huomattavasti
- Nousseet jonkin verran
- Pysyneet ennallaan
- Laskeneet jonkin verran
- Laskeneet huomattavasti

11) Ovatko toimintakustannukset vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna

- Nousseet huomattavasti
- Nousseet jonkin verran
- Pysyneet ennallaan
- Laskeneet jonkin verran
- Laskeneet huomattavasti

12) Onko toimintanne kannattavuus vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna

- Parantunut huomattavasti
- Parantunut jonkin verran
- Pysynyt ennallaan
- Huonontunut jonkin verran
- Huonontunut huomattavasti

13) Onko toimipaikkanne liikevaihto viimeisen 12 kuukauden aikana verrattuna sitä edeltävään 12 kuukauteen

- Kasvanut huomattavasti
- Kasvanut jonkin verran
- Pysynyt samana
- Pienentynyt jonkin verran
- Pienentynyt huomattavasti

Kehitys viimeisen 12 kuukauden aikana

Vastatkaa toimipaikkanne ja päätoimialanne mukaan

14) Onko kapasiteettinne käyttöaste vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna

- Noussut huomattavasti
- Noussut jonkin verran
- Pysynyt samana
- Alentunut jonkin verran
- Alentunut huomattavasti

15) Ovatko toimipaikkaanne koskevat investoinnit viimeisten 12 kuukauden aikana sitä edeltäneeseen 12 kuukauden jaksoon verrattuna

- Lisääntyneet huomattavasti
- Lisääntyneet jonkin verran
- Pysyneet ennallaan
- Vähentyneet jonkin verran
- Vähentyneet huomattavasti

16) Onko toimipaikkanne henkilöstömäärä vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna

- Kasvanut huomattavasti
- Kasvanut jonkin verran
- Pysynyt samana
- Supistunut jonkin verran
- Supistunut huomattavasti

Pullonkaulat

17) Koetteko seuraavien tekijöiden estävän tai haittaavan toimintanne kasvua tai kehittymistä?

	Ei haittaa	Haittaa jonkin verran	Haittaa paljon
Riittämätön kysyntä	☐	☐	☐
Kysynnän voimakas vaihtelu	☐	☐	☐
Huono hintakehitys	☐	☐	☐
Kilpailun kiristyminen	☐	☐	☐
Rahoituksen saannin vaikeus	☐	☐	☐
Kapasiteetin rajallisuus	☐	☐	☐
Tieverkoston huono kunto / puutteet	☐	☐	☐
Rataverkon huono kunto / puutteet	☐	☐	☐
Tieliikenteen ruuhkat	☐	☐	☐
Osaavan työvoiman saannin vaikeus	☐	☐	☐
Työvoimakustannusten nousu	☐	☐	☐
Muiden kustannusten nousu	☐	☐	☐
Ympäristöasioihin liittyvät säädösvaatimukset	☐	☐	☐
Muut säädösvaatimukset	☐	☐	☐
Monimutkaiset tai vaihtelevat tullikäytännöt	☐	☐	☐
Yhteistyöverkostojen puute	☐	☐	☐

Odotuksenne kehityksestä seuraavan 12 kuukauden aikana

Vastatkaa toimipaikkanne ja päätoimialanne mukaan

18) Odotatteko suhdanteiden päätoimialallanne seuraavan 12 kuukauden aikana

- Parantuvan huomattavasti
- Parantuvan jonkin verran
- Pysyvän ennallaan
- Huonontuvan jonkin verran
- Huonontuvan huomattavasti

19) Odotatteko kilpailun toimialallanne seuraavan 12 kuukauden aikana

- Kiristyvän huomattavasti
- Kiristyvän jonkin verran
- Pysyvän ennallaan
- Vähentyvän

20) Odotatteko tarjoamienne palveluiden kysynnän seuraavan 12 kuukauden aikana

- Kasvavan huomattavasti
- Kasvavan jonkin verran
- Pysyvän ennallaan
- Vähentyvän jonkin verran
- Vähentyvän huomattavasti

21) Odotatteko tarjoamienne palveluiden hintojen seuraavan 12 kuukauden aikana

- Nousevan huomattavasti
- Nousevan jonkin verran
- Pysyvän ennallaan
- Laskevan jonkin verran
- Laskevan huomattavasti

22) Odotatteko toimintakustannusten seuraavan 12 kuukauden aikana

- Nousevan huomattavasti
- Nousevan jonkin verran
- Pysyvän ennallaan
- Laskevan jonkin verran
- Laskevan huomattavasti

23) Odotatteko toimintanne kannattavuuden seuraavan 12 kuukauden aikana

- Parantuvan huomattavasti
- Parantuvan jonkin verran
- Pysyvän ennallaan
- Huonontuvan jonkin verran
- Huonontuvan huomattavasti

24) Odotatteko toimipaikkanne liikevaihdon seuraavan 12 kuukauden aikana sitä edeltävään 12 kuukauteen verrattuna

- Kasvavan huomattavasti
- Kasvavan jonkin verran
- Pysyvän samana
- Pienentyvän jonkin verran
- Pienentyvän huomattavasti

Odotuksenne kehityksestä seuraavan 12 kuukauden aikana

Vastatkaa toimipaikkanne ja päätoimialanne mukaan

25) Odotatteko kapasiteettinne käyttöasteen seuraavan 12 kuukauden aikana

- Nousevan huomattavasti
- Nousevan jonkin verran
- Pysyvän samana
- Alentuvan jonkin verran
- Alentuvan huomattavasti

26) Odotatteko toimipaikkaanne koskevien investointien seuraavan 12 kuukauden aikana sitä edeltävään 12 kuukauteen verrattuna

- Lisääntyvän huomattavasti
- Lisääntyvän jonkin verran
- Pysyvän ennallaan
- Vähentyvän jonkin verran
- Vähentyvän huomattavasti

27) Odotatteko toimipaikkanne henkilöstömäärän seuraavan 12 kuukauden aikana

- Kasvavan huomattavasti
- Kasvavan jonkin verran
- Pysyvän samana
- Supistuvan jonkin verran
- Supistuvan huomattavasti

Odotuksenne Venäjän transitoliikenteen kehityksestä seuraavan 12 kuukauden aikana

28) Transito itään: odotatteko Suomen kautta Venäjälle suuntautuvan transitoliikenteen volyymin seuraavan vuoden aikana

- Transito itään ei kosketa liiketoimintaamme
- Kasvavan huomattavasti
- Kasvavan jonkin verran
- Pysyvän ennallaan
- Vähenevän jonkin verran
- Vähenevän huomattavasti
- En osaa sanoa

29) Transito länteen: odotatteko Suomen kautta Venäjältä tulevan transitoliikenteen volyymin seuraavan vuoden aikana

- Transito länteen ei kosketa liiketoimintaamme
- Kasvavan huomattavasti
- Kasvavan jonkin verran
- Pysyvän ennallaan
- Vähenevän jonkin verran
- Vähenevän huomattavasti
- En osaa sanoa

ELLO on Euroopan aluekehitysrahaston osittain rahoittama hanke, jonka tavoitteena on kehittää Etelä-Suomen kuljetuskäytävän kilpailukykyä. Hankkeessa luodaan kansainvälinen markkinointikampanja kuljetuskäytävän tunnettuuden lisäämiseksi, tuotetaan uutta tietoa logistiikka-alan suorituskyvystä ja tulevaisuuden liiketoimintaympäristöstä sekä tunnistetaan uusia liiketoimintamahdollisuuksia logistiikkakeskittymien ekologisuuden ja turvallisuuden kehittämiseksi. Hankkeen kesto on 1.9.2009–30.4.2012 ja kokonaisbudjetti n. 1,8 miljoonaa euroa.

ELLO -hanketta toteuttavat yhteistyössä NELI North European Logistics Institute, Kymenlaakson ammattikorkeakoulu, Lappeenrannan teknillisen yliopiston Pohjoisen ulottuvuuden tutkimuskeskus NORDI, Hämeen ammattikorkeakoulu, Turku Science Park sekä Turun Yliopiston Merenkulkualan koulutus- ja tutkimuskeskus (MKK).

ELLO-hankkeen rahoittajat

ELLO-hankkeen toteuttajat

Turun yliopiston Merenkulkualan koulutus- ja tutkimuskeskus

Merenkulkualan koulutus- ja tutkimuskeskus (MKK) on kansainvälinen tutkimuslaitos, joka tekee tieteellistä tutkimusta sekä tarjoaa käytännöllistä ja sovellettavaa tietoa tuottavia tutkimus- ja asiantuntijapalveluita merenkulun, meriteollisuuden ja logistiikan aloilla.

Toteutamme vuosittain kymmeniä tutkimus- ja asiantuntijapalveluprojekteja kansallisesti ja kansainvälisesti. Korostamme toiminnassamme riippumattomuutta, laatua, asiakaslähtöisyyttä sekä tulosten hyödynnettävyyttä.

Palveluitamme hyödyntävät lukuisat julkisen sektorin organisaatiot sekä logistiikkayritykset ja teollisuus niin Suomessa kuin muuallakin Euroopassa.

MKK:lla on kolme tutkimusyksikköä, joissa työskentelee yhteensä noin 20 tutkijaa. Teemme soveltavaa tutkimusta elinkeinoelämän käyttöön ja kehitämme alan tieteellistä teoriapohjaa.

MKK tarjoaa myös yliopistotasoista jatko- ja täydennyskoulutusta merenkulkuun tai logistiikkaan liittyvistä aiheista. Koulutus on pääosin suunnattu jo työelämässä oleville, jotka voivat sen avulla päivittää ja syventää ammatillista osaamistaan.

Lisäksi olemme tunnettu laadukkaiden ja ajankohtaisten konferenssien järjestäjänä. Vuosittain järjestämme useita kansallisia ja kansainvälisiä seminaareja ja konferensseja. Näillä merenkulkualan erityiskysymyksiin pureutuvilla keskustelufoorumeilla kohtaavat merenkulun asiantuntijat.

Lisätietoja: <http://mkk.utu.fi>

Turun yliopisto
University of Turku